

Tilltalade 2 st

Parter och domslut

Payam Kia

Parter

Tilltalad

PAYAM Kia, 19870823-1553
Hörnbövägen 2, 756 55 Uppsala

Offentlig försvarare

Advokat Björn Sandin
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107, 102 23 Stockholm

Åklagare

Chefsåklagare Per Lindqvist och Kammaråklagare Mats Ljungqvist
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för säkerhetsmål
Box 57, 101 21 Stockholm

Domslut

Brott som Payam Kia döms för

Grovt spioneri, 19 kap 6 § brottsbalken, 2013-12-16 till 2018-12-31, Sverige

Påföljd

Fängelse 9 år 10 månader

Häktning m.m.

Payam Kia ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Åklagaren får tillstånd att ålägga Payam Kia följande restriktioner:

- att placeras tillsammans med andra intagna
- att vistas i gemensamhet
- att ta emot besök
- att stå i förbindelse med andra genom elektronisk kommunikation
- att sända och ta emot försändelser

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress

Rådhuset, Scheelegatan 7
Stockholm

Expeditionstid

måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon

08- 561 650 00

E-post

stockholms.tingsratt@dom.se

Webb

www.stockholmstingsratt.se

Förverkande och beslag

Följande i beslag tagna föremål ska förverkas från Payam Kia: Hårddisk, USB-minne, Mobiltelefon, Hårddisk (Polismyndigheten, B089-21-1, B066-21-3, B066-21-1, B071-21-1).

Följande från Payam Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Kamera, Bärbar dator (Polismyndigheten, B089-21-26, B067-21-3).

Brottsofferfond

Payam Kia ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Björn Sandin får ersättning av staten med 638 355 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 421 064 kr arbete
- 83 820 kr tidsspillan
- 5 800 kr utlägg
- 127 671 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Peyman Kia

Parter

Tilltalad

PEYMAN Kia, 19800911-0332
Hörnbovägen 2, 756 55 Uppsala

Offentlig försvarare

Advokat Anton Strand
Advokatfirman Defens AB
Kornhamnstorg 57, 111 27 Stockholm

Åklagare

Chefsåklagare Per Lindqvist och Kammaråklagare Mats Ljungqvist
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för säkerhetsmål
Box 57, 101 21 Stockholm

Domslut

Brott som Peyman Kia döms för

Grovt spioneri, 19 kap 6 § brottsbalken, 2011-09-28 till 2018-12-31, Sverige

Obehörig befattning med hemlig uppgift, 19 kap 7 § brottsbalken i sin lydelse före 1 januari 2023, 2021-09-20, Sverige

Påföljd

Fängelse på livstid

Häktning m.m.

Peyman Kia ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Åklagaren får tillstånd att ålägga Peyman Kia följande restriktioner:

- att placeras tillsammans med andra intagna
- att vistas i gemensamhet
- att ta emot besök
- att stå i förbindelse med andra genom elektronisk kommunikation
- att sända och ta emot försändelser

Förverkande och beslag

I beslag tagna hemliga uppgifter ska förverkas från Peyman Kia. (Polismyndigheten, B064-21-11).

Följande från Shahin Atash Poush i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Mobiltelefon (Polismyndigheten, B069-21-2).

Följande i beslag tagna föremål ska förverkas från Peyman Kia: Dator Lenovo, Skanner (Polismyndigheten, B063-21-24, B063-21-5).

Följande från Peyman Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Mobiltelefon, Hårddisk (Polismyndigheten, B063-21-4, B063-21-23).

Följande från Peyman Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft och ska därefter utlämnas till Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala, som har bättre rätt till föremålen: Mobiltelefon, Bärbar dator, USB-minne, Bärbar dator (Polismyndigheten, B062-21-2, B062-21-3, B063-21-19, B063-21-25).

Sekretess

Sekretessen enligt 15 kap. 2 § och 18 kap 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta vara tillämplig dels på uppgifter som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar, dels på uppgifterna i de hemliga domsbilagorna 1 och 3 samt den hemliga bilagan till anteckningarna från huvudförhandlingen. Sekretess ska dock inte gälla för uppgifter som finns intagna i den offentliga delen av domen, offentlig domsbilaga 2 eller den offentliga delen av anteckningarna från huvudförhandlingen.

Det förordnande enligt 5 kap. 4 § rättegångsbalken som tingsrätten har meddelat under rättegången för uppgift för vilken det gäller sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig för de under förhandlingen inom stängda dörrar närvarande personerna. Förordnandet innebär inte någon inskränkning i vad som i övrigt gäller för sekretess. Överträdelse av förbudet är förenat med straffansvar.

Brottsofferfond

Peyman Kia ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Anton Strand får ersättning av staten med 1 122 194,66 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 727 820,66 kr arbete
- 162 690 kr tidsspillan
- 7 245 kr utlägg
- 224 439 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Yrkanden

Stämningsansökan, aktbilaga 190, 2022-11-11, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Peyman Kia och Payam Kia ska dömas för grovt spioneri (antal brott: 2) enligt 19 kap 6 § brottsbalken.

Gärningsbeskrivning

Peyman Kia och Payam Kia har, gemensamt och i samråd, under perioden 28 september 2011– 20 september 2021 inom riket bl.a. i Stockholmsområdet, för att gå Ryssland och den ryska underrättelsetjänsten GRU tillhanda, obehörigen anskaffat, befordrat samt röjt uppgifter vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet.

Anskaffandet av uppgifter har skett inom ramen för Peymans Kias anställningar inom dels Säkerhetspolisen, dels Försvarsmakten. Uppgifterna härrör från flera myndigheter inom den svenska säkerhets- och underrättelsetjänsten.

Payam Kia har varit behjälplig med att delta i planeringen av gärningen och sköta kontakterna med Ryssland och GRU inkl. frågor om överlämnande av uppgifter samt mottagande av ersättning.

De uppgifter som avses framgår av hemlig bilaga C punkten 1, a1–a41, b1–b17, rapport 1–11, 13-42, se bilaga A (aktbil. 232).

Gärningen är grov eftersom denna rört förhållanden av stor betydelse.

Ansvarsyrkande i andra hand (medhjälp) (Payam Kia)

För det fall Payam Kia inte skulle anses som gärningsman enligt förstahandsyrkandet ovan, görs beträffande honom i andra hand gällande att Payam Kias agerande enligt ovan har inneburit att Payam Kia med råd och dåd främjat Peyman Kias spionerigärning

Ansvarsyrkande i andra hand (Peyman Kia)

I andra hand, för det fall Peyman Kia inte ska dömas enligt förstahandsyrkandet enligt ovan, har Peyman Kia

(a) inom riket bl.a. i Stockholmsområdet under perioden september 2011– 6 november 2015, utan syfte att gå främmande makt tillhanda obehörigen anskaffat hemliga uppgifter som framgår av hemlig bilaga C, punkten 1, a1–a41, b1–b17, rapport 1–11, 13-28 och 40-42,

vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet,

samt

(b) den 20 september 2021 i bostaden, utan syfte att gå främmande makt tillhanda, obehörigen tagit befattning med de hemliga uppgifter som framgår av hemlig bilaga C punkten 1, a 38, samt b17 varvid ett uppenbarande av uppgifterna till främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet.

Gärningen a–b är grov eftersom denna rört förhållanden av stor betydelse.

Stämningsansökan, aktbilaga 190, 2022-11-11, åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Peyman Kia ska dömas för grov obehörig befattning med hemlig uppgift enligt 19 kap 8 § brottsbalken i sin lydelse före 1 januari 2023.

Gärningsbeskrivning

Peyman Kia har den 20 september 2021 i sin bostad i Uppsala, utan syfte att gå främmande makt tillhanda, obehörigen tagit befattning med hemliga uppgifter genom att inneha uppgifter som framgår av hemlig bilaga C punkten 4, 951. Ett uppenbarande av uppgifterna till främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet.

Gärningen är grov eftersom denna rört förhållanden av stor betydelse.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt tillstånd att kunna ålägga Payam Kia följande restriktioner:

- att placeras tillsammans med andra intagna
- att vistas i gemensamhet
- att ta emot besök
- att stå i förbindelse med andra genom elektronisk kommunikation
- att sända och ta emot försändelser

Åklagaren har begärt tillstånd att kunna ålägga Peyman Kia följande restriktioner:

- att placeras tillsammans med andra intagna
- att vistas i gemensamhet
- att ta emot besök
- att stå i förbindelse med andra genom elektronisk kommunikation
- att sända och ta emot försändelser

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Payam Kia ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Åklagaren har begärt att Peyman Kia ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

Åklagaren har yrkat att följande i beslag tagna föremål ska förverkas från Payam Kia enligt 36 kap. 3 § brottsbalken då det kan befaras att innehållet kan komma till brottslig användning: Hårddisk, USB-minne, Mobiltelefon, Hårddisk (Polismyndigheten, B089-21-1, B066-21-3, B066-21-1, B071-21-1).

Åklagaren har yrkat att följande från Payam Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Kamera, Bärbar dator (Polismyndigheten, B089-21-26, B067-21-3).

Åklagaren har yrkat att i beslag tagna hemliga uppgifter ska förverkas från Peyman Kia enligt 36 kap. 3 § brottsbalken då det kan befaras att innehållet kan komma till brottslig användning. (Polismyndigheten, B064-21-11).

Åklagaren har yrkat att följande från Shahin Atash Poush i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Mobiltelefon (Polismyndigheten, B069-21-2).

Åklagaren har yrkat att följande i beslag tagna föremål ska förverkas från Peyman Kia enligt 36 kap. 3 § brottsbalken då det kan befaras att innehållet kan komma till brottslig användning: Dator Lenovo, Skanner (Polismyndigheten, B063-21-24, B063-21-5).

Åklagaren har yrkat att följande från Peyman Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft: Mobiltelefon, Hårddisk (Polismyndigheten, B063-21-4, B063-21-23).

Åklagaren har yrkat att följande från Peyman Kia i beslag tagna föremål ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft och att domstolen förordnar att föremålen därefter ska utlämnas till Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala, som har bättre rätt till föremålen: Mobiltelefon, Bärbar dator, USB-minne, Bärbar dator (Polismyndigheten, B062-21-2, B062-21-3, B063-21-19, B063-21-25).

Inställning

Peyman Kia och Payam Kia har förnekat gärningarna.

Peyman Kia har såvitt avser åtalspunkten 1 bestritt åklagarens yrkande rörande förverkande av dator Lenovo och skanner, inte haft någon erinran mot att yrkandet om att beslagen rörande mobiltelefon och hårddisk ska bestå till laga kraft samt har medgett yrkandet om att beslagen rörande mobiltelefon, bärbar dator, USB-minne och bärbar dator ska bestå till laga kraft och att föremålen därefter ska utlämnas till Livsmedelsverket.

Peyman Kia har såvitt avser åtalspunkten 2 inte haft någon erinran mot förverkandeyrkandet.

Payam Kia har såvitt avser åtalspunkten 1 bestritt åklagarens yrkande rörande förverkande av hårddisk, USB-minne, mobiltelefon och hårddisk men inte haft någon erinran att beslagen rörande kamera och bärbar dator ska bestå till laga kraft.

Utredning

Parterna har åberopat den skriftliga och muntliga bevisning som framgår av anteckningarna från huvudförhandlingen.

Domskäl

Grovt spioneri (åtalspunkten 1)

Rättsliga utgångspunkter

Skyddsintresset

Spioneribestämmelsen är avsedd att *skydda statens oberoende, självständighet, suveränitet och bestånd*. De yttersta hoten mot Sveriges säkerhet utgörs av åtgärder som på ett eller annat sätt innebär att Sveriges demokratiskt valda regering förlorar kontroll över landet och att Sverige kollapsar som nation. (Se SOU 2012:95 s. 166.)

Handlingsrekvisiten

Spioneribestämmelsen omfattar handlande som innebär att *obehörigen anskaffa, befordra, lämna eller röja* en känslig uppgift.

Med *anskaffa* avses att vidta åtgärder för att komma i besittning av uppgiften. Ett anskaffande kan ske genom egen iakttagelse eller åtgärd eller genom meddelande från annan. Ett *befordrande* innebär

att uppgiften förflyttas. (Se SOU 2012:95 s. 174.) Ett *röjande* innebär normalt sett att uppgiften avslöjas eller uppenbaras för någon obehörig under sådana omständigheter att man måste räkna med att den obehörige kommer att ta del av uppgiften (se NJA 1991 s. 103).

Kravet på att gärningen ska ske *obehörigen* innebär att straffansvar är uteslutet om handlingen på grund av särskilda förhållanden är tillåten (NJA II 1948 s. 260). Den som inom ramen för sin anställning tar del av och behandlar känsliga uppgifter kan vara behörig att vidta åtgärder som innefattar anskaffande, befordrande, lämnande och röjande. Tingsrätten bedömer dock att den anställda inte kan vara behörig att anskaffa hemliga uppgifter med avsikt att gå främmande makt tillhanda (om det inte ingick som en del i ett anställningsuppdrag). Rekvisitetet *obehörigen* bör därför prövas i samband med prövningen av om handlandet skett i *avsikt att gå främmande makt tillhanda*.

Men för Sveriges säkerhet

Spioneribestämmelsen gäller uppgift om försvarsverk, vapen, förråd, import, export, tillverkningssätt, underhandlingar, beslut eller något förhållande i övrigt vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet. Det är tillräckligt att uppgiften angår förhållanden av sådan art att deras uppenbarande för främmande makt är farligt. Det finns alltså inget krav på konkret fara. Kravet på fara för Sveriges säkerhet innebär en begränsning till verkligt betydelsefulla ting. Undantag kan dock föreligga så till vida att röjandet av ett stort antal uppgifter, som var för sig har liten betydelse eller ingen betydelse alls, kan innebära men för rikets säkerhet genom den samlade bild som uppgifterna ger (se prop. 1979/80:176 s. 7).

Spioneribestämmelsen uppställer inget krav på att uppgifterna är hemliga. Samtidigt gäller sekretess för uppgift som rör totalförsvaret, om det kan antas att det vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs (se 15 kap. 2 § OSL). Det finns stöd för att bestämmelserna i OSL och säkerhetsskyddslagen kan ge viss vägledning vid tillämpningen av men-rekvisitetet (se SOU 2012:95 s. 191).

Med *säkerhetsskydd* avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot bl.a. spioneri, sabotage och terroristbrott. Med *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter* avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt OSL. (Se 1 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen.) Enligt 2 kap. 5 § samma lag ska säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter delas in i *säkerhetsskyddsklasser* utifrån den skada som ett röjande av uppgiften kan medföra för Sveriges säkerhet. Indelningen i säkerhetsskyddsklasser ska göras enligt följande:

1. *kvalificerat hemlig* vid en synnerligen allvarlig skada,
2. *hemlig* vid en allvarlig skada,

3. *konfidentiell* vid en inte obetydlig skada, eller
4. *begränsat hemlig* vid endast ringa skada.

Klassificeringsbestämmelsen infördes den 1 april 2019. Tidigare delades hemliga handlingar upp i sådana som har synnerlig betydelse för rikets säkerhet och andra hemliga handlingar. Bedömningen av säkerhetsskyddsklass ska göras endast som ett led i fastställande av korrekt skyddsnivå för uppgiften. (Se prop. 2017/18:89 s. 139 och 140.)

Avsikt att gå främmande makt tillhanda

Spioneribestämmelsen uppställer ett krav på direkt uppsåt till att gå främmande makt tillhanda. Kravet infördes år 1976 och motiverades av att spioneri inte bör omfatta mer än vad som för det allmänna rättsmedvetandet framstår som naturligt (se NJA II 1976 s. 407). Kravet på direkt uppsåt anses uppfyllt om gärningsmannens avsikt är att tillgodose ett önskemål om information från den främmande maktens sida. Kravet är uppfyllt även om syftet att gå främmande makt tillhanda endast är ett genomgångsled till ett annat mål, t.ex. att få ekonomisk ersättning eller avvärja ett utpressningshot (se SOU 2012:95 s. 173).

Särskilt om vissa bevisfrågor

Bevisbörda och beviskrav

I brottmål har åklagaren bevisbördan och beviskravet är att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den gärning som ligger till grund för åtalet (se bl.a. NJA 2015 s. 702).

Bevisbördan och beviskravet tar sikte på de faktiska omständigheter som ligger till grund för åklagarens påstående om att brottsbeskrivningens krav är uppfyllda (rättsfakta) och gäller således inte bevisfakta. Om den tilltalade lägger fram en berättelse eller annan bevisning till stöd för sitt förnekande så behöver således inte åklagaren motbevisa den tilltalades bevisning. (Se bl.a. Peter Fitger m.fl., Rättegångsbalken, JUNO Version, kommentaren till 35 kap. 1 §.)

Varje bevis ska värderas vart och ett för sig. Därefter ska de vägas samman till ett sammantaget bevisvärde. Om flera bevis talar för samma bevistema kan de samverka genom att det samlade bevisvärdet blir högre än vart och ett av de enskilda bevisen. Ett bevis som talar för ett visst bevistema (huvudbevis) ska vägas mot ett bevis som talar mot bevistemat (motsatsbevis). Motsatsbeviset kan därigenom minska det samlade bevisvärdet för bevistemat. Den omständigheten att varje enskilt bevis ger utrymme för rimliga tvivel leder inte till att det efter en sammanvägning av bevisen i förhållande till rättsfakta kvarstår något rimligt tvivel. (Se bl.a. Peter Fitger, a.a.)

Rätten till en rättvis rättegång

Den misstänkte har rätt till en rättvis rättegång (2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen, artiklarna 47 och 48 i Europeiska unionens stadga och artikel 6.1 i Europakonventionen [EKMR]). Den som är anklagad för brott har bl.a. en minimirättighet att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom samt att själv få vittnen inkallade eller förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot honom.

Rätten att förhöra vittnen är inte ovillkorlig och det ankommer i första hand på de nationella domstolarna att avgöra om åberopad bevisning är relevant liksom att värdera denna. Europadomstolen har uttalat att de nationella domstolarna bör pröva om bl.a. skälen för att hemlighålla vittnets identitet är tillräckligt starka och om vittnets utsaga utgör det enda eller det avgörande beviset för en fällande dom (se Hans Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, JUNO Version 5, s. 287).

Högsta domstolen har uttalat att frågan om vilken utredning som får läggas fram för en nationell domstol är en angelägenhet för den nationella rättsordningen. Det har ansetts legitimt att även sådan utredning åberopas som har skaffats fram på ett sätt som inte är förenligt med EKMR så länge det inte är fråga om utredning som har anskaffats i strid med förbudet mot tortyr m.m. i artikel 3. Bevisvärderingen ska ske inom ramen för den fria bevisprövningen. (Se NJA 2021 s. 286.)

Skuldfrågan*Bakgrund*

Peyman Kia var anställd på SÄPO under perioden september 2007 – mars 2011 (SÄPO 1). Därefter arbetade han med underrättelseverksamhet på Försvarmakten under perioden mars 2011 – mars 2014. Han återgick sedan till SÄPO under perioden april 2014 – november 2015 (SÄPO 2). Han har därefter varit anställd på Livsmedelsverket.

Payam Kia är Peyman Kias yngre bror.

SÄPO fick underrättelseinformation om att någon som arbetade inom den svenska säkerhets- och underrättelsetjänsten skulle ha erbjudit hemliga uppgifter till Ryssland och GRU. SÄPO genomförde en utredning som senare ledde till att en förundersökning inleddes mot Peyman Kia.

Den 20 september 2021 greps Peyman Kia och han har därefter varit frihetsberövad. Samma dag som Peyman Kia greps togs Payam Kia till polisförhör. Den 16 november 2021 greps Payam Kia och han har därefter varit frihetsberövad.

Sekretess och domskälens disposition

Stora delar av bevisningen har av sekretesskäl tagits upp bakom stängda dörrar. De uppgifter som skyddas av sekretess rör huvudsakligen Sveriges försvar (15 kap. 2 § OSJ) och den svenska säkerhets- och underrättelsetjänsten (18 kap. 2 § OSJ). Det finns skäl att förordna om fortsatt sekretess avseende det mesta av de uppgifter som tagits upp bakom stängda dörrar (se domslutet).

Förhören med Peyman Kia och Payam Kia samt samtliga vittnen har nedtecknats.

Den offentliga delen av domskälen kompletteras med domsbilaga 1 (*hemlig del av domskälen*), domsbilaga 2 (*förhörsutsagor – offentlig del*) och domsbilaga 3 (*förhörsutsagor – hemlig del*).

Allmänt om gärningsmomenten och bevisningen

Åklagarens gärningspåstående om grovt spioneri innehåller ett flertal gärningsmoment.

- a) Peyman Kia har *anskaffat* ca 100 dokument (från säkerhets- och underrättelsetjänsterna och inom ramen för sin anställning på SÄPO och Försvarsmakten).
- b) Dokumenten har innehållit uppgifter vars uppenbarande för främmande makt kan medföra *men för Sveriges säkerhet*.
- c) Peyman Kia har anskaffat dokumenten *obehörigen*.
- d) Peyman Kia har anskaffat dokumenten för att gå Ryssland och den ryska underrättelsetjänsten GRU tillhanda (*direkt uppsåt*).
- e) Peyman Kia har *befordrat* och *röjt* dokumenten med samma avsikt.
- f) Payam Kia har deltagit i *planeringen av gärningen* och *skött kontakterna med Ryssland och GRU* inklusive frågor om överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.
- g) Bedömningen av Peyman Kias och Payam Kias respektive *medverkan* (gärningsman, medgärningsman eller medhjälpare) om ovanstående moment bevisas.

Åklagarens bevisning är omfattande och den helt övervägande delen har gemensam betydelse för momenten c) – g). Bevisvärderingen av dessa moment behöver därför ske samlat även om inte all bevisning tar sikte på samtliga moment. Varje bevisfakta kommer först värderas vart och ett för sig. Därefter kommer en sammanvägd värdering av de bevisfakta som tematiskt hör ihop. Sedan sker slutligen en sammanvägd värdering av all bevisning som har betydelse för de aktuella gärningsmomenten.

Peyman Kia och Payam Kia har åberopat viss motbevisning. Det rör sig huvudsakligen om deras förklaringar till olika bevisfakta som åklagaren har påstått – i slutledet – talar för att de gjort sig

skyldiga till den åtalade gärningen. I vissa fall har de tilltalade också hänvisat till visst skriftligt material som stöd för att deras förklaringar är riktiga. De tilltalades motbevisning kommer att värderas vart och ett för sig och därefter sammanvägt.

Endast bevisningen som avser momenten a) och b) bedöms kunna värderas i huvudsak separat. Av den anledning inleds bevisvärderingen avseende dessa moment.

Peyman Kias anskaffande

Till stöd för att Peyman Kia har anskaffat de dokument som omfattas av åtalet har åklagaren åberopat *loggrapporter* (hemlig bilaga C, punkten 1) som visar att han från sin arbetsdator öppnat samtliga dokument med undantag av dokument b17. När det gäller dokumentet b17 har åklagaren åberopat ett *IT-förensligt undersökningsprotokoll* som visar att Peyman Kia hanterat bilder av dokumentet på sin privata dator (se protokollsbilaga D, s. 20, 88 och 89, och D.2, s. 1–8).

Dokumenterna a1–a41 samt 1–11 och 13–42 anskaffades under Peyman Kias anställning inom Försvarmakten medan dokumenten b1–b17 anskaffades under hans anställning på SÄPO (2).

Peyman Kia har huvudsakligen uppgett att han kan ha öppnat dokument a1–a41 samt 1–11 och 13–42, men att det inte betyder att han läste dem. Det är sannolikt att han avseende flera av dokumenten nästan direkt stängde ned dem utan att ha läst dem, t.ex. om han konstaterade att dokumentet inte var relevant. Han kan inte tio år senare minnas vilka av dokumenten han läst eller inte läst. Han ifrågasätter inte att han öppnade dokumenten b1–b16 och skrev ut (b3–b16).

Genom ovanstående bevisning anser tingsrätten att det är klarlagt att Peyman Kia har tagit del av uppgifter i de dokument som han har öppnat. För straffansvar för anskaffande är det tillräckligt att den tilltalade vidtagit någon åtgärd för att komma i besittning av uppgiften, t.ex. genom egen iakttagelse. Peyman Kias handlande ska därför bedömas som ett *anskaffande* även om han inte läst och därmed tagit del av samtliga uppgifter i dokumenten.

Men för Sveriges säkerhet

Åklagaren har till stöd för sitt påstående i den här delen åberopat s.k. *menbedömningar* av de informationsägende myndigheterna inom den svenska säkerhets- och underrättelsetjänsten (protokollsbilaga B, s. 1–23). Även vittnesförhören med Martin Wagner samt FM 067 och FM 062 har åberopats.

Sammanfattningsvis bedömer tingsrätten att de dokument som Peyman Kia anskaffat innehåller *uppgifter vars uppenbarande kan medföra men för Sveriges säkerhet*. Skälen bakom tingsrättens bedömning redovisas i domsbilaga 1.

Obehörighet, direkt uppsåt att gå Ryssland och GRU tillhanda, befordran och röjande av dokument samt Payam Kias handlande

Allmänt om sambanden mellan de olika gärningsmomenten

Frågan om Peyman Kia anskaffat dokumenten *obehörigen* och med *avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda* har ett mycket nära samband. Om åklagaren förmår bevisa att anskaffandet har skett med avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda så har det varit fråga om ett obehörigt anskaffande alldeles oavsett Peyman Kias var behörig att ta del av dokumenten. Om åklagaren förmår bevisa att Peyman Kia inte var behörig att anskaffa dokumenten kan det utgöra bevis för att han hade en avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda. Om bevisningen i stället talar för att Peyman Kia var behörig att anskaffa dokumenten kan det utgöra motbevis till stöd för Peyman Kias förnekande.

Även frågorna om *anskaffande, befordran och röjande* – samt deras koppling till *obehörighet* och *avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda* – har ett nära samband. Bevisning som främst tar sikte på anskaffande kan få bevisbetydelse för befordran och röjande. Bevisning som främst rör befordran och röjande kan på motsvarande sätt få bevisbetydelse för anskaffande med avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda.

Frågorna om *Peyman Kias handlande* och *Payam Kias handlande* har också ett nära samband. Bevisningen som närmast tar sikte på Peyman Kias handlande kan få stor bevisbetydelse för Payam Kias handlande och vice versa. Det går därför inte att först göra en slutlig sammanvägd bevisvärdering av Peyman Kias handlande (på grundval av den bevisning som huvudsakligen tar sikte på hans agerande) och därefter göra en motsvarande slutlig bevisvärdering av Payam Kias handlande. All bevisning – dvs. som tar sikte på någon av dem eller båda två – måste således värderas vart och ett för sig och därefter sammanvägt. Först när all bevisning är värderad går det att slutligt ta ställning till vad som är bevisat beträffande Peyman Kias och Payam Kias handlande.

Åklagarens bevisning kan huvudsakligen delas in i fyra delar.

- *SÄPO:s analys*
- Bevisning avseende *Peyman Kias behörighet att ta del av dokument*
- Skriftlig bevisning avseende Peyman Kia (*Lenovodatorn och kontanthanteringen m.m.*)
- Skriftlig bevisning avseende Payam Kia (*anteckningar m.m.*)

Underrättelsehotet från Ryssland

Åklagaren har i den här delen åberopat skriftlig bevisning (protokollsbilaga F) och vittnesförhör med Henrik Edvinsson (SÄPO). Genom bevisningen står det klart att Ryssland utgör den s.k. dimensionerande hotaktören vad gäller Sveriges säkerhet (dvs. utgör det främsta hotet mot Sveriges säkerhet). Vidare framgår att Ryssland bedriver en bred underrättelseinhämtning mot svenska mål och att det pågår en kontinuerlig rysk krigsplanering. För att dölja pågående spionage används s.k. konspirativa metoder vid kommunikation mellan underrättelseofficer och rekryterade agenter (bl.a. krypteringsprogram och s.k. döda brevlådor).

Bevisningen utgör en värdefull bakgrundsbild i ett spionmål av det här slaget, men saknar isolerat helt bevisvärde för att Peyman Kia och Payam Kia har gjort sig skyldig till de åtalade gärningarna.

SÄPO:s analys

Åklagaren har i den här delen åberopat syn av en *promemoria* (hemlig bilaga C, punkten 4) och *vittnesförhör* med Henrik Edvinsson (SÄPO).

SÄPO:s analys kan delas in i två delar. För det första beskrivs en underrättelseinformation om en person inom svensk säkerhets- och underrättelsetjänst som erbjudit uppgifter till GRU (en s.k. uppgiftslämnare). För det andra beskrivs den internutredning som SÄPO bedrivit för att identifiera uppgiftslämnaren. En närmare beskrivning av analysen och de relevanta uppgifterna som lämnats av Henrik Edvinsson redovisas i domsbilaga 1.

Försvaret har inte uttryckligen gjort gällande att rättegången strider mot Europakonventionens föreskrift om rättvis rättegång, men framhållit att det är problematiskt ur rättssäkerhetssynpunkt att SÄPO:s analys utgör en sammanfattad information som inte kunnat kontrolleras av försvaret.

SÄPO:s analys vilar uppenbarligen på flera icke namngivna personers information och kunskap. Bevisningen kan därför till del liknas vid användande av s.k. anonyma vittnen. Tingsrätten bedömer att skälen för att hemlighålla uppgiftslämnarnas identitet är synnerligen starka i det här fallet (utvecklas i domsbilaga 1). Det ska också beaktas att försvaret har haft möjlighet att ställa frågor till Henrik Edvinsson om bl.a. underrättelseinformationens ursprung och innehåll samt vilka analys- och arbetsmetoder som SÄPO har använt i sin utredning. Därtill kommer att SÄPO:s analys endast utgör en del av åklagarens samlade bevisning. Sammantaget gör tingsrätten bedömningen att tillåtligheten av SÄPO:s analys som bevisning inte strider mot EKMR:s föreskrift om en rättvis

rättegång De potentiella felkällor som är förknippade med den typ av bevisning som SÄPO:s analys utgör får bedömas i samband med bevisvärderingen.

Tingsrätten delar SÄPO:s bedömning att underrättelseinformationen är tillförlitlig. Skälen bakom bedömningen redovisas i domsbilaga 1. Den tänkbara felkällan som ändå inte går att utesluta, nämligen att underrättelseinformationen skulle vara felaktig, behöver dock kontrolleras mot åklagarens övriga bevisning. Om underrättelseinformationen skulle bekräftas genom den övriga bevisningen går det att dra slutsatsen att informationen var korrekt.

Tingsrätten bedömer att SÄPO har använt en saklig och objektiv metod i sitt arbete med att identifiera uppgiftslämnaren. Tingsrätten anser att SÄPO redovisat mycket goda grunder för sin slutsats att Peyman Kia är den mest sannolike uppgiftslämnaren. De närmare skälen redovisas i domsbilaga 1.

Sammantaget anser tingsrätten att SÄPO:s analys har ett mycket högt bevisvärde i förhållande till att Peyman Kia anskaffat de aktuella dokumenten för att gå Ryssland och GRU tillhanda samt därigenom satt sig i position att kunna befordra och röja dokumenten i utbyte mot pengar.

Peyman Kias behörighet att ta del av dokumenten

Åklagaren har åberopat omfattande bevisning till styrkande av att Peyman Kia varit obehörig att ta del av de dokument som han anskaffat. Åklagaren har åberopat följande skriftliga bevisning och syn av dokument.

- *Sekretessförbindelser, utbildningsbevis och behörighetsregler* (protokollsbilaga B, s. 28–35).
- *Innehållet i de dokument som omfattas av åtalet* (hemlig bilaga C, punkten 1).
- *Loggrapporter* över Peyman Kias anskaffande av de dokument som omfattas av åtalet (hemlig bilaga C, punkten 1).
- *PM angående logg* utvisande Peyman Kias läsmönster (hemlig bilaga C, punkten 3, bilaga Logg Rapporter).
- *Bla. epostmeddelanden och tilldelad behörighet* för Peyman Kia avseende ett visst dokument (hemlig bilaga C, punkten 1).
- *En särskild loggrapport* över Peyman Kias anskaffande av dokumenten b3-b16 (hemlig bilaga C, punkten 2, C1 logg PEY SÄPO).
- *PM avseende it-loggar och läsmönster* (hemlig bilaga C, punkten 3, 946).
- *PM avseende behörighet* (hemlig bilaga C, punkten 3, 946).

Åklagaren har också åberopat *vittnesförhör* med befattningshavare inom SÄPO (Martin Wagner, S1612, S1214, S2449 och S3243) och Försvarmakten (FM079, FM082, FM 067 och FM062).

Innehållet i åklagarens bevisning redovisas närmare i domsbilaga 1.

Peyman Kia har förnekat att han var obehörig att anskaffa dokumenten och anført att han under alla förhållanden trodde att han var behörig. Till stöd för sitt förnekande har han i förhör lämnat en omfattande redogörelse för sina arbetsuppgifter och sin behörighet att ta del av dokument (se domsbilaga 1). Peyman Kia har även åberopat viss skriftlig bevisning.

Även i den här delen har försvaret framhållit vissa förhållanden som de anser är problematiska ur rättssäkerhetssynpunkt. Försvaret har inte fått tillgång till en viss efterfrågad information: ett mer detaljerat underlag om Peyman Kias tekniska behörighet till dokument, en särskild loggrapport i omaskerad version och information om det totala antalet dokument av ett visst slag som skapades under en viss tidsperiod (tilläggsprotokoll 1, s. 2 och 3, punkterna 2, 7 och 9).

Åklagaren har besvarat försvarets begäran (tilläggsprotokoll 3, s. 4–6, punkterna 2, 7 och 9) och sammanfattningsvis anført följande. Försvaret har fått del av den information om Peyman Kias tekniska behörighet och den version av loggrapporter som inte bedömts omfattas av sekretess. Åklagaren har i den här delen inte tagit del av något annat material än försvaret. Åklagaren har inte undersökt om det är möjligt att ta fram information om det totala antalet dokument av det slag som efterfrågats. Åklagaren har hänvisat till att de har bevisbördan för att bevisa att Peyman Kia var obehörig att ta del av dokumenten. Åklagaren har också påpekat att de inte gör gällande att Peyman Kia har överträtt sin tekniska behörighet.

Tingsrätten bedömer att åklagaren har redovisat ett omfattande underlag om Peyman Kias behörighet till de dokument som omfattas av åtalet och redogjort för sin syn på vilken betydelse den tekniska behörigheten har på frågan om straffansvar. Åklagaren har också klargjort att de inte tagit del av något av det efterfrågade materialet. Tingsrätten konstaterar att parterna haft samma insyn i processmaterialet och anser därför inte att de förhållanden som försvaret framhållit innebär att rätten till en rättvis rättegång överträtts. Den eventuella osäkerhet som uppstår på grund av att vissa uppgifter undanhållits försvaret på grund av sekretess får bedömas i samband med bevisvärderingen.

Under rättegången har parterna och vittnena använt olika benämningar på frågor kopplade till behörigheten. Tingsrätten kommer använda benämningen *behörighet* för att beskriva en anställds rätt att anskaffa dokument/information. Den som har handlat med behörighet har inte handlat *obehörigen*, vilket är en förutsättning för straffansvar. Som redovisats ovan innebär det inte att allt

handlande som skett behörigen skulle vara fritt från straffansvar. Om en anställd behörigen anskaffat ett dokument, men med *avsikt att gå främmande makt tillhanda*, har anskaffandet ändå skett obehörigen (såvida den anställde inte haft i uppdrag att göra det). Den anställdes tillgång (i det här målet teknisk) till dokument kommer att benämnas *teknisk tillgång*.

Av bevisningen i den här delen gör tingsrätten följande bedömning.

- Peyman Kia hade *teknisk tillgång* till alla dokument som omfattas av åtalet.
- Peyman Kias *behörighet* att ta del av dokumenten bestämdes ytterst av om han hade behov av uppgifterna för att utföra sitt arbete.
- Peyman Kia var fullt medveten om att han behövde ha ett arbetsrelaterat behov för att ta del av dokument.
- Vid en jämförelse av innehållet i de dokument som omfattas av åtalet och Peyman Kias arbetsrelaterade behov står det klart att Peyman Kia *var behörig* att ta del av dokument 29–39, att han *kan ha varit behörig* att ta del av dokument a37 och a39 samt b1, att det *inte kan uteslutas att han var behörig* att ta del av b2 och b17 samt att han *inte var behörig* att ta del av dokumenten b3–b16, a1–a36, a38, a40, a41 samt 1–11, 13–28 och 40–42.

De närmare skälen bakom tingsrättens bedömning redovisas i domsbilaga 1. Tingsrätten återkommer till vilken bevisbetydelse frågan om behörighet får vid den samlade bevisvärderingen.

Uppgifterna i Peyman Kias Lenovodator

Av den skriftliga bevisningen (huvudprotokollet, s. 176–182) framgår att Peyman Kia den 20 juli 2017 köpte den s.k. *Lenovodatorn*.

Peyman Kia har bekräftat inköpet och att det är hans dator. Han har haft den för att hantera sina personliga filer (om bl.a. ekonomi och hälsa) och känsliga uppgifter (t.ex. fotografier på familjen).

På Lenovodatorn har det funnits spår av katalog- och filnamn, miniatyrbilder (s.k. tumnaglar) och externa lagringsenheter som varit anslutna. Utifrån uppgifter om bl.a. när katalogerna och filerna skapats eller besökts av datorns användare har det varit möjligt att tidsbestämma vissa aktiviteter (se protokollsbilaga D, s. 14–32). Ur Lenovodatorn har åklagaren huvudsakligen lagt fram följande bevisfakta.

- Användning av vissa programvaror

Peyman Kia har under perioden 2012-11-28—2020-09-27 använt sig av krypteringsprogrammet TrueCrypt (och uppföljaren VeraCrypt) i mycket stor utsträckning. Den första tidsangivelsen avser när Peyman Kia på sin stationära dator döpt en katalog till TrueCrypt. På Lenovodatorn har

Peyman Kia dagen efter inköpet i juli 2017 installerat ett flertal programvaror som ska hjälpa till att dölja dataaktivitet och radera/skriva över information.

Peyman Kia har i huvudsak förklarat att han använde dessa program för att skydda privata uppgifter och bilder. Det är fråga om kommersiella program med ett mycket stort antal användare. Han ville kryptera information för att skydda den vid stöld. Han ville kunna radera filer och bilder i samband med att dator och annan teknik skulle slängas. Han har genom sitt yrke fått en hotbild mot sig och han var därför extra försiktig.

Tingsrätten anser att Payam Kias förklaring förtjänar låg tilltro. Peyman Kias användningen av dessa programvaror talar i stället starkt för att han, redan från november 2012, velat dölja det förhållandet att han förvarat hemlig information på sin privata dator/lagringsenheter. En tänkbar förklaring till det beteendet är att Peyman Kia förvarat hemlig information i avsikt att gå främmande makt tillhanda. Bevisningen har därför isolerat ett visst, men relativt lågt, bevisvärde för att Peyman Kia gjort sig skyldig till den åtalade gärningen.

- Spår av dokument a38

På Lenovodatorn fanns spår av en tumnagel på förstasidan av dokument a38, som Peyman Kia enligt loggrapporten öppnade den 25 mars 2014 kl. 08.42. Vid exakt samma tillfälle öppnade han även dokumenten a17–19, 25 och 33–37.

Peyman Kia har lämnat en allmän förklaring till varför han fotograferat av skärmen på sin arbetsdator. Han behövde i arbetet ibland ta med informationen utanför kontoret. Han ansåg att det var både säkrare och enklare att fotografera skärmen än att hantera fysiska handlingar. I de allra flesta fall handlade det om att han fotograferade kalenderbokningar. Hans uppfattning är att hans chef var medveten om att han haft med dokument utanför kontoret. Han har i vart fall inte känt till att man inte fick ta med sig handlingar digitalt.

Angående den aktuella bilden har Peyman Kia uppgett att han under sin sista vecka på Försvarsmakten hade behov av att fotografera ett omfattande dokument som han behövde ta med. Vid det aktuella tillfället hade han massor av dokument öppna och det var ett misstag att första sidan av a38 kom med. Han har aldrig hanterat fotografierna på Lenovodatorn, men det kan vara spår från externa lagringsenheter.

Peyman Kias förklaringar förtjänar ingen tilltro. Peyman Kia arbetade med underrättelseverksamhet inom Försvarsmakten. Han måste ha varit medveten om att det inte var tillåtet att fotografera av hemliga dokument från skärmen (vilket också FM079 bekräftat i förhör) och föra över bilderna till en privat dator/lagringsenhet. Hans förklaring att han råkat fotografera av skärmen framstår som så osannolik att den kan lämnas utan avseende. Bevisningen visar att Peyman Kia fotograferat ett hemligt dokument (och högst sannolikt ytterligare nio dokument av samma slag) och fört över bilden till en privat lagringsenhet. Bevisningen har ett mycket högt bevisvärde för att Peyman Kia i mars 2014 anskaffat a38 för att gå Ryssland och GRU tillhanda. Bevisningen har också ett högt bevisvärde för att Peyman Kia vid den aktuella tiden ägnade sig åt att anskaffa den här typen av hemliga dokument för att gå Ryssland och GRU tillhanda.

- Spår av dokument b17

På Lenovodatorn fanns spår av tumnaglar på ett tiotal sidor av dokument b17. Det saknas uppgift om när Peyman Kia öppnade dokumentet, men utifrån när dokumentet skapades och Peyman Kias anställningstid borde det ha skett någon gång mellan oktober 2014 och november 2015.

Peyman Kia har inte lämnat någon specifik förklaring till just dessa fotografier. Han har allmänt hänvisat till sitt behov av att ta med sig dokument utanför kontoret och att han hanterat stora mängder USB-minnen (stickor) och att det kan vara spår från dessa.

Som redovisats ovan förtjänar Peyman Kias allmänna förklaring till varför han fotograferat av skärmen på sin arbetsdator ingen tilltro. Bevisningen visar att Peyman Kia har fotograferat ett hemligt dokument med ett flertal sidor och fört över bilderna till en lagringsenhet som han sedan anslutit till en privat dator. Av bevisningen framgår dessutom att de aktuella dokumenten var skyddade från att kunna skrivas ut respektive kopieras över till en lagringsenhet (protokollsbilaga D, s. 88). Bevisningen har ett mycket högt bevisvärde för att Peyman Kia under oktober 2014 – november 2015 anskaffat b17 för att gå Ryssland och GRU tillhanda. Bevisningen har också ett högt bevisvärde för att Peyman Kia under den tidsperioden ägnade sig åt att anskaffa den här typen av hemliga dokument för att gå Ryssland och GRU tillhanda.

- Spår av katalog- och filnamn som överensstämmer med hemliga dokument från Försvarsmakten

På Lenovodatorn fanns spår av katalog- och filnamn som med hög sannolikhet överensstämmer med hemliga dokument från Försvarsmakten som Peyman Kia haft lagrade på sin personliga arbetsarea på Försvarsmakten (hemlig bilaga C, punkten 3, 948 och 948 b, samt protokollsbilaga D,

s. 23, 24 och 84–86). Även vittnet FM082 har hörts i frågan. Det handlar om ca 20 dokument, som inte omfattas av åtalet men som med hög sannolikhet innehåller uppgifter på samma skyddsnivå.

Peyman Kia har huvudsakligen lämnat följande förklaring. Han vill framhålla att inga filer har påträffats utan att det rör sig om rester av filnamn. Om filerna hade hittats så skulle det framgå att det inte var några känsliga dokument. Filnamnen behöver inte säga någonting om innehållet. Spåren innebär inte att filerna har funnits på datorn utan de kan ha funnits på en extern enhet som kopplats till datorn. Som han tidigare beskrivit hade han ibland behov av att ta med sig dokument utanför kontoret. Han kunde då spara dokument på krypterade volymer på USB-minnen (stickor). Spåren av filnamn kan ha följt med från dessa volymer. Han har inte aktivt varit inne i några dokument.

Peyman Kias förklaring förtjänar ingen tilltro. Av den skriftliga bevisningen och vittnesförhøret med IT-forensiker S6050 står det klart att Peyman Kia hanterat dokumenten på Lenovodatorn. Det rör sig således inte om några spår från en extern lagringsenhet. Bevisningen visar att Peyman Kia hanterat de aktuella hemliga dokumenten, som med hög sannolikhet härrör från Försvarmakten, på sin privata dator eller lagringsenhet. Dessa dokument innehåller uppgifter som överensstämmer med specifika uppgifter i uppgiftslämnarens erbjudande. Bevisningen har ett mycket högt bevisvärde för att Peyman Kia under sin anställningstid på Försvarmakten anskaffat hemliga dokument för att gå Ryssland och GRU tillhanda.

- Spår av filnamn som sannolikt överensstämmer med hemliga dokument från SÄPO

På Lenovodatorn fanns spår av filnamn som sannolikt överensstämmer med hemliga dokument från SÄPO, som Peyman Kia i mars 2011 skrev ut på SÄPO (protokollsbilaga D.2, s. 9–12). Dokumentens innehåll har inte beskrivits, men utifrån filnamnen och det förhållandet att de skrevs ut på SÄPO var det högst sannolikt fråga om hemliga dokument från SÄPO. Dokument med samma namn har också funnits på Peyman Kias arbetsarea på Försvarmakten (se hemlig bilaga C, punkten 3, 948 och 948b, samt protokollsbilaga D, s. 84–87).

Peyman Kia har i stort lämnat samma förklaring som i det föregående avsnittet.

Som konstaterats ovan har Peyman Kia hanterat de här filerna på Lenovodatorn. Det kan förut-sättas att filnamnen beskriver dokumentens innehåll, som då överensstämmer med specifika uppgifter i uppgiftslämnarens erbjudande. Bevisningen har ett visst bevisvärde för att Peyman Kia i mars 2011 anskaffat hemliga dokument från SÄPO för att gå Ryssland och GRU tillhanda.

- Spår av filnamn som kan kopplas till när dokument som omfattas av åtalet anskaffades

På Lenovodatorn finns spår av filnamn som mycket starkt talar för att filen skapades den 13 mars 2014 (protokollsbilaga D, s. 17 och 29). Samma dag/natt kl. 00.42–00.49 öppnade Peyman Kia dokumenten a3, a12, a16 och a30–a32.

Peyman Kia har uppgett att hans tvillingbarn föddes vid den här tiden och att de behövde vårdas på sjukhus en tid. Han var därför inne på kontoret sent för att avsluta några saker. Han var osäker på om han skulle komma in till kontoret några fler gånger innan han slutade. Det finns inga uppgifter om att han skrivit ut dokumenten. Den aktuella dagen skannade han ett antal sjukvårdsjournaler som han inte ville ha på papper.

Payam Kias förklaring förtjänar ingen tilltro. Det är helt obegripligt att han skulle öppna sex dokument, som han inte var behörig att ta del av, nattetid när han var inne på kontoret för att avsluta några saker. Sett i ljuset av bevisningen rörande Peyman Kias hantering av dokument a38 (se ovan) har den här bevisningen ett bevisvärde för att han fotograferat de aktuella dokumenten och fört över de till en privat lagringsenhet för att gå Ryssland och GRU tillhanda.

- Nio anslutna externa lagringsenheter har inte anträffats

På Lenovodatorn anträffades spår av 15 olika externa lagringsenheter som varit anslutna till datorn (protokollsbilaga D, s. 135). Av dessa har nio stycken inte anträffats under de husrannsakingar som genomförts. Av de nio saknade enheterna har sex stycken varit anslutna till datorn endast vid ett tillfälle. Tre av dessa har varit anslutna samtidigt som det finns spår av att material som kan misstänkas vara relaterat till Peyman Kias tidigare arbetsgivare har hanterats på datorn (2017-07-24, 2017-08-11 och 2018-12-08).

Peyman Kia har inte fått någon särskild fråga om detta.

Den här bevisningen ger en indikation på hur hemlig information skulle kunna ha förts över på externa lagringsenheter som sedan befordrats till Ryssland och GRU. Bevisningen har dock isolerat ett mycket lågt bevisvärde för att Peyman Kia gjort sig skyldig till den åtalade gärningen.

- Sammanvägd bevisvärdering av all bevisning från Lenovodatorn

Sammanvägd har bevisningen i den här delen ett mycket högt bevisvärde för att Peyman Kia, under september 2011 – november 2015, anskaffade hemliga dokument från SÄPO och Försvarsmakten för att gå Ryssland och GRU tillhanda (bl.a. två dokument som omfattas av åtalet). - Peyman Kia har som förklaring till att han den 13 mars 2014 nattetid var inne på kontoret och

öppnade dokument a3, a12, a16 och a30-a32 uppgett att han skulle avsluta några saker innan slutade på Försvarsmakten. Även om Peyman Kia i förhör öppnat upp för att han var inne på kontoret ytterligare ett par gånger så går hans uppgifter inte att förena med att han dels den 25 mars 2014 öppnade dokument a17-a19, a25 samt a33-a38, dels den 31 mars 2014 öppnade dokument a4, a13, a26 och a39-a41. Utöver b17 och a38 har Peyman Kia således högst sannolikt i hemlighet fotograferat ytterligare 21 av dokumenten som omfattas av åtalet och fört över dem till en privat lagringsenhet.

Peyman Kias kontanthantering

Åklagaren har åberopat skriftlig bevisning angående den ekonomiska inhämtning inom ramen för förundersökningen som skett beträffande Peyman Kia och personer i hans närhet (protokollsbilaga E, s. 1–9, 11, 28–33, 34–36, 37, 44–46, 47–52, 128 och 134). Bevisningen kan delas in i fyra delar.

Peyman Kia har inte ifrågasatt de siffror och datum som anges i den skriftliga bevisningen. Han har lämnat följande allmänna förklaring till varför han hanterat kontanter. Han har under alla år (till dess det blev svårt efter swish) haft en stor kontanthantering. Hans släkt har hanterat mycket kontanter. Han har fick stora belopp kontanter i samband med bröllopet (2009). Han har alltid försökt ha en form av kontantkassa för krissituationer. Han har som en yrkesskada inte heller velat använda kort för att därigenom undvika att lämna spår efter sig.

- Peyman Kias kontantinsättningar

Under perioden 2016-09-01—2017-07-31 sätter Peyman Kia in sammanlagt 134 000 kr i kontanter på sitt eget konto, sin frus konto och sin mammas konto. Vid varje insättning överförs direkt huvuddelen av beloppet till Peyman Kias och hans frus gemensamma konto. I början av december 2016 (inom 4 dagar) gör Peyman Kia insättningar om totalt 29 500 kr. I slutet av februari 2017 (inom 4 dagar) gör han insättningar om totalt 43 500 kr. Under våren 2017 (inom ca en månad) gör han insättningar om totalt 36 000 kr. Det finns inga kontantuttag som förklarar Peyman Kias kontantinnehav.

Utöver den allmänna förklaringen har Peyman Kia uppgett att han vid tiden behövde visa på ett visst kontoinnehav inför en ansökan om medborgarskap i Kanada. Han planerade också för en badrumsrenovering.

Peyman Kias allmänna förklaringar till varför han innehade stora summor kontanter förtjänar ingen tilltro. Ingen av hans förklaringar går att kontrollera. Bröllopet låg sju år tillbaka i tiden.

Uppgifterna om att hans släkt alltid haft stor kontanthantering motsägs delvis av uppgifter i den skriftliga bevisningen från modern och brodern (protokollsbilaga E, s. 8 och 9). Inte heller Peyman Kias skriftliga bevisning (ab 254) ger någon förklaring till kontantinsättningarna under den aktuella perioden.

Bevisningen visar att Peyman Kia under knappt ett år innehade relativt mycket kontanter som han inte kunnat lämna någon rimlig förklaring till. Bevisningen har därigenom ett visst, men förhållandevis lågt, bevisvärde för att kontanterna utgjort ersättning för befordran och röjande av de dokument som omfattas av åtalet.

- Vännen Mazdak Kargars växling av dollar för Peyman Kias räkning

Under september 2016 – mars 2017 bad Peyman Kia sin vän Mazdak Kargar växla totalt ca 50 000 dollar. Mazdak Kargar fick en krona per dollar för hjälpen. I september 2016 (inom 6 dagar) förde Mazdak Kargar över 144 000 kr till Peyman Kias konto. På uppmaning av Peyman Kia angav han HVB Startkap som referenstext till överföringarna. I månadsskiftet februari/mars 2017 (inom 3 dagar) förde Mazdak Kargar över 234 000 kr till Peymans konto. Mazdak Kargar har i polisförhör uppgett att han växlade pengarna på olika växlingskontor utan att behöva identifiera sig. Polisens bevisinhämtning visar att Mazdak Kargar vid två tillfällen i början av mars 2017 växlade 900 dollar på Forex.

Utöver den allmänna förklaringen har Peyman Kia uppgett huvudsakligen följande. Inför sin ansökan om medborgarskap i Kanada fick han gåvor i dollar som han bad sin vän Mazdak Kargar att växla. En del av gåvorna kom från hans mormor (och ursprunget till den gåva handlade till stor del om den särskilda utbetalningen 2013/2014 som han hjälpt henne att växla). En annan del av kontanterna i dollar var ett arv från fadern som dog i början av 2017. Fadern lämnade ifrån sig en större summa dollar som förvarades hemma hos Peyman Kia. Angående referenstexten till överföringarna hade han och Mazdak Kargar m.fl. tidigare haft en idé om ett HVB-hem som sedan inte blev någonting. Banken kände dock till det eftersom de haft kontakt rörande HVB-hemmet. Eftersom pengarna var oskattade så kom de överens om att Mazdak Kargar skulle skriva HVB. Mazdak Kargars växling av 900 dollar kan vara dollar från honom.

Som angetts ovan har Peyman Kia över lag lämnat förklaringar som inte går att kontrollera. Han har inte lämnat någon rimlig förklaring till varför han ville dölja *dels* att han innehade dollar, *dels* att Mazdak Kargar hade växlat åt honom. Den här bevisningen visar att Peyman Kia ger en vän i uppdrag att *dels* växla betydande summor dollar mot en ersättning om ca 10 procent, *dels* ange en

falsk referenstext vid kontoöverföringar. Peyman Kia har således under ca 7 månader innehavt stora summor dollar som han försökt dölja. Bevisningen har ett förhållandevis högt bevisvärde för att kontanterna i dollar utgjort ersättning för befordran och röjande av de dokument som omfattas av åtalet.

- Vännen Shahin Atash Pouchs köp av dollar från Peyman Kia

Peyman Kia erbjöd i juli 2017 Shahin Atash Pouch att köpa dollar av honom till en förmånlig växlingskurs. Utredningen i den här delen talar starkt för att Peyman Kia sålt dollar för 17 000 kr och att Shahin Atash Pouch betalat Peyman Kia *del*s 7 000 kr på swish, *del*s 10 000 kr kontant.

Peyman Kia fick ingen särskild fråga i den här delen. Även den här bevisningen visar att Peyman Kia innehade en hel del dollar som han bett andra växla till svenska kronor. Tre dagar efter Shahin Atash Pouchs betalning gjorde Peyman Kia en kontantinsättning om 15 000 kr. Bevisningen har framför allt ett visst, men förhållandevis lågt, bevisvärde för att den aktuella summan dollar utgjort ersättning för befordran och röjande av de dokument som omfattas av åtalet. Bevisningen ger också en indikation på ett tänkbart ursprung till kontantinsättningarna, dvs. dollar som växlats till svenska kronor.

- Andra tecken på Peyman Kias kontanthantering

Under maj-juli 2017 genomförde Peyman Kia och hans fru kontantköp om ca 35 000 kr. Under april-juli 2017 betalade Peyman Kia och hans fru kontant vid 13 tillfällen för bl.a. mat, möbler och restaurangbesök.

Utöver den allmänna förklaringen har Peyman Kia uppgett att femhundrasedlar skulle bli ogiltiga i juli 2017.

Av de skäl som angetts ovan förtjänar Peyman Kias förklaringar ingen tilltro. Den här bevisningen visar att Peyman Kia och hans fru haft en relativt omfattande kontanthantering under endast några månaders tid. Bevisningen har, sett isolerat, ett lågt bevisvärde för att de aktuella kontanterna utgjort ersättning för befordran och röjande av de dokument som omfattas av åtalet.

- Sammanvägd bevisvärdering av all bevisning om Peyman Kias kontanthantering

Under september 2016 – juli 2017 (ca 10 månader) hanterade Peyman Kia (och hans fru i begränsad omfattning) ca 550 000 kr i kontanter. En stor del av kontanterna (motsvarande 390 000 kr) utgjorde dollar. Shahin Atash Pouchs köp av dollar ger ett visst stöd för att i vart fall delar av de återstående kontanterna (ca 150 000 kr) ursprungligen var dollar. Peyman Kia har erbjudit två

vänner att växla/köpa dollar mot någon form av ersättning. Peyman Kia har således velat dölja att han innehade mycket stora summor kontanter i dollar. Det förhållandet att Mazdak Kargar lämnade en falsk referenstext vid kontoöverföringar talar i samma riktning.

Bevisningen i den här delen visar att Peyman Kia under en relativt kort tidsperiod hanterade mycket stora summor kontanter (mestadels dollar) som han inte kunnat lämna någon trovärdig förklaring till. Sammanvägd har bevisningen ett högt bevisvärde för att kontanterna utgjort ersättning för befordran och röjande av de dokument som omfattas av åtalet.

Bevisning som kommer från Payam Kia

Åklagarens bevisning i den här delen kommer från ett antal tekniska föremål som tagits i beslag från Payam Kia. I det fortsatta kommer följande benämningar användas.

- *Mobil nr 1* (B 066-21-1): hade han på sig när han hämtades till förhör den 20 september 2021.
- *Mobil nr 2* (B 067-21-12): beslagtogs från bostaden den 20 september 2021.
- *Bärbar dator nr 1* (B 067-21-3): beslagtogs från bostaden den 20 september 2021.
- *Bärbar dator nr 2* (B 089-21-1): beslagtogs från bostaden den 16 november 2021.
- *USB-minne* (B 066-21-3): hade han på sig när han hämtades till förhör den 20 september 2021.
- *Minikamera* (B 089-21-26): beslagtogs från bostaden den 16 november 2021.

De flesta av texterna har kunnat tidsbestämmas på teknisk grund. I något fall har tidsbestämningen kunnat ske med beaktande av textens innehåll. Texterna redovisas kronologiskt.

Payam Kia har lämnat vissa allmänna förklaringar till anteckningarna. Under den här perioden mådde han psykiskt dåligt och anteckningarna är därför märkliga. Han har skrivit för att ordna sina tankar. Han har inte skrivit om planer som sedan förverkligats. Han har självmedicinerat med cannabis. Han har även köpt och sålt viss narkotika.

- 2014-05-08

På mobil nr 2 har Payam Kia påbörjat ett meddelande och därefter tagit bort det (protokollsbilaga D, s. 18 och 114). Av meddelandet framgår bl.a. följande.

[...]DU måste köpa dongeln på måndag ditt måste inte operationens måste det var tis lr
ons...sätta upp i träd[...]

Payam Kia har sakframställningsvis uppgett han haft tankar på att odla cannabis i träd.

Payam Kias förklaring får inget stöd av innehållet i meddelandet. Utifrån innehållet verkar Payam Kia planera för ett inköp av någon form av teknisk enhet, t.ex. USB-minne, som måste ske en viss dag för att någon dag därefter sättas upp i ett träd. I texten nämns också ”operation”. Meddelandet innehåller endast antydningar av användning av konspirativa metoder. Bevisningen bedöms därför isolerat ha ett mycket lågt bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2014-06-12

Payam Kia har gjort omfattande anteckningar i två dokument: *busbada* (skapades 2014-06-12 och ändrades senast 2014-07-14) och *busbada1* (skapades 2014-06-12 och ändrades senast 2016-11-17). De huvudsakliga delarna av texterna återges i den skriftliga bevisningen (huvudprotokollet, s. 231–239 och protokollsbilaga D, s. 18, 19 och 99–104).

busbada

...säkra flyktväg, var kan dem ha spärrat av, ,backup plans...måste tömma cash med väska kvar uppe för motion detect, väntar alltså och låter andra gå in mellan sedan larm 30 sek efter kmr dem verkligen kolla efter varje toabesök...plocka upp på tid då det e låst för utomstående o öde cashen adress lr konto utomlands...dem lämnar sent vi plockr dagen efter tidigt då har vi koll på alla som är där...

Payam Kia har uppgett att anteckningarna handlar om narkotikahandel. Det är fråga om att motta cannabis eller pengar. Ko är hans kusin. Det var bara tankar och det har inte ägt rum. Sen är det möjligt att han trodde att vissa narkotikaköp har skett i toaletter, men inte på det där sättet.

Payam Kias anteckningar är både framåtblickande och tillbakablickande. En del texter är relativt enkla att förstå. En hel del texter är dock svårförståeliga eftersom Payam Kia inte använt mellanslag och använt förkortningar samt stavat fel. Det allmänna intrycket är att Payam Kia med det här sättet att skriva har velat dölja meningsinnehållet för utomstående.

De ovanstående anteckningarna beskriver bl.a. planering av olika tillvägagångssätt för överlämnningar utan att behöva mötas och hur pengar behöver hanteras. Anteckningarna innehåller därmed relativt tydliga inslag av användning av konspirativa metoder. Bevisningen bedöms isolerat ha ett visst bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

husbada1

...om pey gjorde hsb, han sa att jag hadebrev[...]500 000, cash under bil, vi kollar om truecrypt går på mobil mindre sketch vi använder tor...vi kör postbox, ler något med eftersändning, lr hotel,,visst svarade dem genom post annars riskigt igen...vrf vill han ha cash jag behöver spec summa som jag nu har nått...jag kan helt enk inte komma på mkt mer där det är så högt strsfv men låg belöning...jag vill att han ska ha det nice men jag kan fanimej inte riskera fängelse...20% av 800 000 160 000 för mig...måste ta 33 procent så det blir 250 och sen 500 som jag trodde[...]postbox eller lämnar dem/skickar dem mågonstans vi kan ta ut med fejk legg...(stycke 14)

Fixa kontonummer om cash måste föras över...(stycke 21)

Kom på utrymme, hitta rätt träd på rätt plats för sketch...lägg ut kamera o kolla om folk kommer, ta med klättergrejer lr ha redo på plats kamouflera o täck nerifrån och täck nerifrån föra över bitcoin (fack hotell målvalt?) gör kanske hål i marken ist (stycke 23)

Utöver den allmänna förklaringen har Payam Kia uppgett huvudsakligen följande. Även detta handlar om narkotika. Truecrypt är ett vanligt program som han hade tänkt för vissa mapper i datorn som handlade om narkotikaodling. De 20 procent som han skriver om anknyter till den särskilda utbetalningen från åren 2013–2014 som han trodde kunde vara brottslig på något sätt. Anteckningen om fängelse handlar antingen om narkotikaodlingen eller den särskilda utbetalningen. Han hade haft någon del i den där särskilda utbetalningen och hans uppfattning var att han borde få 160 000 kr för den delen, men att det egentligen borde ha varit 250 000 kr.

Payam Kias förklaringar förtjänar ingen tilltro eftersom de inte går att härleda ur meningsinnehållet. Av uppgifterna under stycke 14 framgår att ”han” i anteckningarna verkar vara Peyman Kia. Under samma stycke beskriver Payam Kia bl.a. planeringen av olika tillvägagångssätt för överlämningar utan att behöva mötas och användning av krypteringsprogrammet TrueCrypt. I ett annat avsnitt i samma stycke undrar Payam Kia varför ”han” (sannolikt Peyman Kia) vill ha cash medan han själv behöver en specifik summa som han nu har nått. I samma avsnitt beskriver Payam Kia att han är orolig för ett strängt fängelsestraff för något med låg belöning. I ett tredje avsnitt beskriver Payam Kia sin andel som 20 procent (160 000) vilket ”måste” bli 33 procent så att det blir 250 och sen 500 som han trodde. Uppgifterna går inte att förstå på annat sätt än att Payam Kia nyligen fått, eller strax ska få, 20 procent av en brottsvinst och att han framöver vill kräva 33 procent. En tänkbar tolkning av beloppen som anges därefter är att Payam Kia spekulerar kring att de totala brottsvinsterna framöver ska bli 750 000 kr respektive 1 500 000 kr. Uppgifterna under

styckena 21 och 23 beskriver pengaöverföring respektive planering för olika tillvägagångssätt för överlämningar utan att behöva mötas.

Bevisningen i *busbada1* bedöms isolerat ha ett förhållandevis högt bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2014-07-14

På mobil nr 2 finns bilder på bärbara datorn nr 1 och på skärmen syns delar av dokumenten *busbada* och *busbada1* (protokollsbilaga D, s. 19, 20 och 113–118). Eftersom datorn tillverkades i februari 2014 så måste Payam Kia ha köpt datorn under tiden februari – juli 2014. Samma dag som Peyman Kia greps krossade Payam Kia datorns hårddisk och slängde den i en papperskorg vid en busshållplats (protokollsbilaga D, s. 157 och 158).

Payam Kia har uppgett att han krossade datorns hårddisk eftersom han förstod att polisen kanske skulle beslagta den, som de hade gjort med Peyman Kias frus mobil. Han är en privat person och det är fråga om integritet. Han ville inte att polisen skulle kolla hans surfhistorik. Han hade inget annat på datorn än han hade på USB-minnet.

Payam Kias förklaring till varför han samma dag som Peyman Kias gripande krossade datorns hårddisk förtjänar mycket låg tilltro. Det framstår som en väldigt drastisk och omedelbar åtgärd för att skydda surfhistoriken. Bevisningen visar i stället att Payam Kia försökt förstöra bevisning som innehöll bl.a. anteckningar som, enligt vad som redovisas ovan, bedömts ha ett förhållandevis högt bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2014-08-16

På minikameran fanns bilder som tagits vid den här tiden. Payam Kia har inte fått någon särskild fråga om kameran. Bevisningen visar att Payam Kia vid tidpunkten innehade en minikamera som marknadsförts som en spionkamera. Den som är inblandad i en spiongärning skulle således tänkbart vara intresserad av att ha en sådan kamera. Värderad för sig har dock bevisningen ett mycket lågt bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2015-06-10

På mobil nr 2 finns ett e-postmeddelande som skickats till sju olika hotell i Danmark med följande innehåll (protokollsbilaga D, s. 21 och 113).

Is it possible to arrange for a package that the guest have bought, to arrive before the guest and for you to hold for one or two days, until the guest arrives?

Payam Kia har uppgett att han ville köpa drogen DMT som är laglig i Danmark. Han mottog aldrig något paket.

Payam Kias förklaring förtjänar låg tilltro. Bevisningen visar snarare att Payam Kia undersöker möjligheterna att ta emot försändelser utan att använda sin vanliga mottagaradress. Värderad i ljuset av anteckningarna i *husbada* och *husbada1* (se ovan) talar uppgifterna starkt för att Payam Kia försöker anordna en anonymiserad överlämning/mottagning. Bevisningen har därför ett bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2017-06-01—2019-08-31

På USB-minnet finns ett omfattande dokument som kunnat återskapas (huvudprotokollet, s. 235 och 236 samt protokollsbilaga D, s. 30, 31, 104–106). Anteckningarna kan ha skrivits under drygt två år, men sannolikt har dock nedanstående anteckningar skrivits före juli 2017 (se nedan).

TRÄNa igen på att logga in,, ha hypotetiska platser o testa var släppa av träffas och vilken första toa innan korosh, fixa cykel (stycke 2)

behåll daularri hur mkt måste gå ner för att jag förslora dem 40 000 (stycke 19)

DEM FÅR GE OSS GULD NÄSTA GÅNG ELLER ANNAT SOM VI KAN SÄLJA
(HELST SÄGA DET VAR GÅVA UTAN KVITTO) SÅV INTE BEHÖVER VÄXLA O
BRY OSS OM INSÄTTNINGSKNAS (stycke 21)

900dollar 3 PERS = 9 besök på 3 forex i uppsala 3 forex i sthlm en dag = 8 000 dollar,, varje månad kan detta göras på 1.25 månade min egna 10.000 på 6.25 månader hela 50 000.....om jag ger dem 500kr varje månad måste jag ge sammanlagt 1 200kr för mina 10.000 och för nästa 40 000 peymans blir 6-7 000 tjänar 33 000 om fick 40 000 frn pey eller KÖP GULD
UTOMLANDS MED DOLLAR SÄLJ HÄR...500Hundringar måste växlas eller slösas innan 30 juni, så kom på sätt att slösa dina 10 000 dolalr eller 80 000kr och hur ska pey slösa 320 000kr...köpa smycken dyrt kontant och sedan sälja o få cash i bank?...varför itne ta med cashen utomlands och köpa något skitdyrt med dollar (USA)...(stycke 67)

Payam Kia har uppgett huvudsakligen följande. Vid den aktuella tiden hade han dollar och svenska kronor i kontanter värda 10 000 dollar. Han hade dollar från sin tid i USA 2008/2009. Han fick pengar från CSN och han vann pengar i Las Vegas. Han har växlat olika valutor flera gånger som en investering. Han har också tagit ut kontanter under den här tiden. När det gäller 320 000 kr och 40 000 dollar så handlar det återigen om den särskilda utbetalningen åren 2013–2014. Beloppet 900 dollar nämns för att det är ett belopp som man inte behöva visa legitimation för att växla. Det var bara tankar som han hade. När det gäller guld och liknande handlar det om olika sätt att få in pengar på konto.

Payam Kias förklaringar förtjänar ingen tilltro för att de – återigen – saknar koppling till det sannolika meningsinnehållet.

- Anteckningarna i stycke 2 talar för att Payam Kia återigen planerar för hemliga överlämningsplatser.
- Anteckningarna i styckena 19 och 21 talar för att Payam Kias mottagande av stora summor dollar leder till växlings- och insättningsproblem, vilket i sin tur får Payam Kia att tycka att "dem" nästa gång får ge "oss" guld eller annat som "vi" kan sälja. Med beaktande av tidigare anteckningar kan förutsättas att Payam Kia med "vi" och "oss" åsyftar sig själv och Peyman Kia. Bevisningen talar således för att Payam Kia och Peyman Kia tidigare tagit emot stora summor dollar av "dem" vilket orsakat växlings- och insättningsproblem varför "de" nästa gång får betala i guld eller annat som kan säljas.
- Anteckningarna i stycke 67 innehåller flera moment av bevisbetydelse. Payam Kia räknar på hur hans 10 000 dollar kan växlas och vad det skulle kosta att betala de som hjälper till. Summan 900 dollar per växlingstillfälle och Forex nämns. Just det beloppet har Mazdak Kargar i mars 2017 växlat vid två tillfällen på ett Forexkontor. Vidare gör Payam Kia en beräkning av vad det skulle kosta att växla nästa 40 000 (vilket kan förutsättas vara dollar) från Peyman Kia. För att komma till rätta med växlingsproblemen nämns som ett alternativ att köpa guld utomlands med dollar och sedan sälja (guldet) här (i Sverige). Vidare nämns att femhundra-sedlar behöver slösas före den 30 juni, vilket talar mycket starkt för att anteckningarna görs i tiden före den 30 juni 2017 då nämnda sedlar blev ogiltiga. I direkt anslutning till detta funderar Payam Kia på hur han ska slösa sina 10 000 dollar eller 80 000 kr och hur Peyman Kia ska slösa sina 320 000 kr. Precis som i *husbada1* beskriver alltså Payam Kia sin andel som motsvarande 20 procent och den här gången mer uttryckligen Peyman Kias andel som 80 procent. Därefter funderar Payam Kia på olika sätt att spendera dollar. Uppgifterna i det här stycket talar mycket starkt för att Payam Kia och Peyman Kia gemensamt är inblandade i en pågående brottslig verksamhet (med fördelningsnyckeln 20/80) som ger dem stora summor dollar.

Bevisningen i den här delen bedöms sammanvägd ha ett högt bevisvärde för att Payam Kia vid den här tidpunkten var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2019-11-18—2020-04-26

På USB-minnet fanns dokumenten *m,ll.txt* och *m,ll2.txt*. Texterna i dessa dokument överensstämmer i stor utsträckning med varandra. Anteckningarna har bl.a. följande innehåll (huvudprotokollet, s. 228–231 samt protokollsbilaga D, s. 31 och 106–108).

pey idiot som låter ngn städa hans hus lr ens vara där ensam med allt sketch...(stycke 2)

[...]vilka indicier förutom dus lutato jag gått ditt veckor innan fick liknande brev gav dungen info som baraduell 2-3 till kan ha? Om min cash märta räcker det med dollar[...] (stycke 18 och 19)

danmark lr annat eu land växla pengar utann legitimation...gecashforexa (stycke 44)

bara för att du ska få (ta emot) mera pengar [översatt från persiska]...när det gäller jobbet som vi gjorde (du ljöf förresten dagligen för att få saker som du ville under det arbetet). tex när du sa att det här är absolut sista vi kan inte göra igen vi måste göra nu, precis innan vi fatkiskt tog kontakt igen så hade jag hört så mkt mummel att jag viste att vi skulle kontakta dem igen snart)... (stycke 239)

[...]jag känner människor bra och förstår hur dem tänker och tycker och hur man ska ändra på det[...]jag hade om rätt ang hur mötet med rasski kunde gå fel och exakt det hände, det här är min grej snälla lita på mig. (stycke 289)

Payam Kia har uppgett i huvudsak följande. ”Sketch” är slang för något som är oroande. Han vet inte vad som var oroande, men Peyman Kia hade tidigare sagt att han inte fick nyckeln till deras hus. Skrivningarna om indicier m.m. handlade om cannabis. Skrivningarna om info handlade om cannabisodling som han bedrev på en kolonilott. ”Märkta cash” var en tanke som han haft som gällde försäljning av cannabis. ”Brevet” handlade om ett brev till kolonilottens styrelse. ”Rasski-mötet” handlade om en person som han gav skällsordet ”Rasski” och som det blev en dispyt med vid ett möte i samband med att han studerade till polis.

Payam Kias förklaringar är till en början mycket svåra att förstå och därmed svåra att tro på. Dessutom har de återigen en mycket svag koppling till det rimliga meningsinnehållet.

- Uppgifterna i stycke 2 talar för att Peyman Kia vid tidpunkten för anteckningen förvarade mycket som var hemligt i sin bostad.
- I styckena 18 och 19 funderar Payam Kia på vilka indicier som finns förutom att ”du” (sannolikt Peyman Kia) slutat och ”jag” gått dit veckor innan ”dem” fick liknande brev. Han ställer också frågan om ”du” (sannolikt Peyman Kia) gett information som bara ”du” eller några till kan ha. Payam Kia uttrycker också en oro för att hans dollar är märkta eftersom det räcker med

att en dollar är märkt. Uppgifterna talar för att Payam Kia var orolig för att det fanns bevisning mot honom och Peyman Kia. Ordet indicier används gemensamt med ”du” (Peyman Kia) slutat och att ”du” (Peyman Kia) gett viss information som bara han och några till kan ha. Det ligger nära till hands att dra slutsatsen att ”information” handlar om information som Peyman Kia hade tillgång till innan han slutade, dvs. från sin arbetsplats. Därtill kommer Payam Kias oro för att de dollar han mottagit varit märkta.

- Anteckningarna i stycke 44 visar att Payman Kia vid tiden för anteckningen återigen funderar på olika sätt att växla pengar.
- I anteckningarna i stycke 239 skriver Payam Kia att ”du” (sannolikt Peyman Kia) vill ta emot mer pengar, att ”vi” (Payam Kia och sannolikt Peyman Kia) har gjort flera ”jobb” gemensamt samt att ”du” (sannolikt Peyman Kia) vid ett tillfälle påstått att ”det här” skulle vara det sista, men att ”vi” tog kontakt med ”dem” igen.
- I anteckningarna i stycket 289 skriver Payam Kia hur ett möte med ”rasski” gått fel och att textens mottagare (sannolikt Peyman Kia) borde ha litat på honom eftersom han (Payam Kia) förstår sig på människor och för att ”det här” (sannolikt möten med rasski) var hans grej.

Sammanvägd har bevisningen från dokumenten *m,ll.txt* och *m,ll2.txt* ett högt bevisvärde för att Payam Kia under lång tid varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2021-03-03

På mobil nr 1 har Payam Kia gjort vissa anteckningar (protokollsbilaga D, s. 32 och 94–96). Anteckningarna är förhållandes omfattande. Payam Kia verkar rikta sig till Peyman Kia och skriver om sin frustration med olika saker kopplade till Peyman Kia och hans familj. I ett avsnitt i slutet av anteckningarna skriver Payam Kia följande:

[...] Blir som GRU grejn och är frustrerande o inte optimalt [...]

Payam Kia har berättat att han ofta skriver förkortningar. Han har tre tänkbara förklaringar till sitt ordval. Den förklaring han tror mest på är att det handlar om ”GRU” som i ett gruppjobb. Det syftar på den särskilda utbetalningen åren 2013–2014, som i sin tur också kopplar till nedanstående anteckning om ”800 000 månaden gru”. Det var nämligen ett jobb som pågick under en månad. Den andra förklaringen är att det syftar på ett annat ”gruppjobb”, nämligen assistentarbetet som han och flera familjemedlemmar hade gemensamt. Payam Kia hade gjort det mesta av det arbetet och han ansåg att han hade rätt till ungefär 800 000 kr. Den tredje tänkbara förklaringen är att ”GRU” syftar på registreringsnumret på den bil som han hade krockat med två gånger.

Payam Kias förklaringar förtjänar ingen tilltro. Bara det förhållandet att han lämnar tre tänkbara förklaringar gör att det är svårt att tro på honom. Det finns ingenting i kontexten som talar för att

det skulle handla om ett ”gruppjobb” och ännu mindre ett registreringsnummer. Anteckningen om GRU-grejen syftar på någonting som har hänt och som varit frustrerande. Payam Kia har i tidigare anteckningar uttryckt frustration över Peyman Kia i samband med beskrivningar av vad som verkar vara gemensam brottslig verksamhet. Eftersom Payam Kias tre olika förklaringar till vad han avsåg med GRU-grejen inte förtjänar någon tilltro kvarstår förklaringen att Payam Kia med GRU-grejen avsåg att beskriva GRU i den betydelse som ligger närmast till hands, nämligen som i den ryska underrättelsetjänsten.

Bevisningen har värderad för sig ett förhållandevis högt bevisvärde för att Payam Kia tidigare varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2021-03-14—04-02

På mobil nr 1 har Payam Kia gjort ytterligare anteckningar (protokollsbilaga D, s. 32 och 96). Även i den här texten riktar sig Payam Kia till Peyman Kia med olika tankar om Peyman Kias beteende mot bl.a. sina barn. I ett avsnitt behandlas ett lån om ”5 lax” (sannolikt till Peyman Kia) som ”du” inte kan betala och därefter kommer en uppräknig av belopp, bl.a. ”800 000 månaden gru”.

Som redovisats ovan förtjänar Payam Kias förklaring ingen tilltro. Till skillnad från anteckningen om ”GRU-grejen” framstår dock inte ”gru” som en lika tydlig hänsyftning till GRU som i den ryska underrättelsetjänsten. Bokstavskombinationen skulle kunna avse någonting annat, men det är anmärkningsvärt att Payam Kia inte förmått lämna en trovärdig förklaring och att anteckningen gjorts inom en månad efter anteckningen om ”GRU-grejen”.

Bevisningen har värderad för sig ett lågt bevisvärde för att Payam Kia tidigare varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

- 2021-10-08—11-16

På bärbara datorn nr 2 har Payam Kia gjort ett antal sökningar på internet (protokollsbilaga D, s. 32, 33 och 120–133). Sökningarna är gjorda i tiden mellan Peyman Kias gripande (och då Payam Kia hämtades till polisförhör) och Payam Kias gripande. Payam Kia har lånat datorn av någon annan.

Payam Kia har huvudsakligen uppgett följande. Efter Peyman Kias gripande vill han ha så mycket information som möjligt. Det var ju en anhängig till honom som gripits. Sökningarna avseende narkotikabrott gällde honom själv.

Det handlar om ett stort antal sökord. De allra flesta kan hänföras till ord som kan kopplas till det brott och den brottsutredning som Peyman Kia vid tidpunkten blivit föremål för (bl.a. spion, häktning, restriktioner och namn på inblandade myndighetspersoner). En hel del sökord framstår också som att Payam Kia undersöker möjligheterna att skaffa undan bevisning och komma undan lagföring (bl.a. olika sätt att radera appar, filer och bilder samt ”försvinna i Sverige” och ”hålla sig undan lagen”). Payam Kias förklaring har visst stöd genom att ett flertal sökningar kan hänföras till narkotikabrott. Det samlade intrycket av Payam Kias sökningar är ändå att Payam Kia var orolig för att bli inblandad i den brottsutredning som gällde Peyman Kia.

Bevisningen har värderad för sig ett lågt bevisvärde för att Payam Kia tidigare varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

Värderade vart och för sig förtjänar Peyman Kias förklaringar ingen eller endast låg tilltro. I ljuset av ovanstående sammanvägda bevisvärdering saknar Peyman Kias förklaringar helt bevisvärde som motbevis.

- Sammanvägd bevisvärdering av all bevisning från Payam Kia

Bevisningen härrör från olika tekniska källor under perioden maj 2014 – november 2021. Uppgifterna kan tidsbestämmas till ett tiotal datum eller tidsperioder, men har sannolikt sitt ursprung från ett mycket stort antal enskilda tillfällen under den aktuella tidsperioden.

Vissa uppgifter har – värderade vart och för sig – ett lågt bevisvärde, t.ex. det raderade meddelandet från 2014-05-08 och innehavet av minikameran, eftersom de endast innehåller antydningar av användning av konspirativa metoder och därmed mycket väl skulle kunna förklaras av annat än att Payam Kia varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

Ett flertal antal anteckningar har dock ett mycket högt bevisvärde. Anteckningarna i *husbada* och *husbada1* talar starkt för att Payam Kia och Peyman Kia var inblandade i den åtalade gärningen eftersom de enskilda momenten som talar i den riktningen är så många att det är svårt att förstå

uppgifterna på ett annat sätt. På samma sätt bedöms anteckningarna från 2017-06-01—2019-01-31, 2019-11-18—2020-04-26 och 2021-03-03 ha ett mycket högt bevisvärde.

När ett flertal enskilda bevis med höga bevisvärden – och några med mycket lågt bevisvärde – vägs samman blir det sammanlagda bevisvärdet synnerligen högt. Sammanvägd har således bevisningen i den här delen ett synnerligen högt bevisvärde för att Payam Kia under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2017/2018 varit Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

Värderade vart och för sig förtjänar Payam Kias förklaringar ingen eller endast låg tilltro. I ljuset av ovanstående sammanvägda bevisvärdering saknar Payam Kias förklaringar helt bevisvärde som motbevis.

Sammanvägning av all bevisning

1. SÄPO:s analys

- Underrättelseinformation om en uppgiftslämnare inom svensk säkerhets- och underrättelsetjänst som erbjudit GRU vissa specifika uppgifter.
- Den erbjudna informationen existerar/har existerat inom svensk säkerhets- och underrättelsetjänst och det har funnits anställda som haft tillgång till informationen.
- Peyman Kia är den mest sannolike uppgiftslämnaren.
- Uppgiftslämnaren skulle använda olika konspirativa metoder för överlämnande av uppgifter och ersättning.

Vid den fortsatta bevisvärderingen blir en huvudfråga om åklagaren med övrig bevisning förmått bekräfta att underrättelseinformation om en uppgiftslämnare var riktig och att Peyman Kia är uppgiftslämnaren. Den närmare kopplingen mellan SÄPO:s analys och övrig bevisning redovisas i domsbilaga 1.

2. Peyman Kias Lenovodator

- Peyman Kia har använt sig av *dels* krypteringsprogrammet TrueCrypt (och uppföljaren VeraCrypt) i mycket stor utsträckning, *dels* ett flertal programvaror som ska hjälpa till att dölja dataaktivitet och radera/skriva över information.
- Peyman Kia har i hemlighet fotograferat två av dokumenten (b17 och a38) som omfattas av åtalet och fört över dem till en privat lagringsenhet.
- Utöver b17 och a38 har Peyman Kia med hög sannolikhet i hemlighet fotograferat ytterligare 21 av dokumenten som omfattas av åtalet och fört över dem till en privat lagringsenhet.
- Peyman Kia har med hög sannolikhet hanterat ett antal hemliga dokument från SÄPO och Försvarmakten (som inte omfattas av åtalet).

Bevisningen i den här delen stöder på ett mycket övertygande sätt den hypotes om Peyman Kia som uppgiftslämnaren som formulerats genom SÄPO:s analys.

3. Peyman Kias kontanthantering

- Sammanfattningsvis har det framkommit att Peyman Kia under september 2016 – juli 2017 hanterade ca 550 000 kr i kontanter, varav motsvarande 390 000 kr utgjordes av dollar, som han inte kunnat lämna någon rimlig förklaring till.

Även den här bevisningen stöder därför på ett övertygande sätt den hypotes om Peyman Kia som uppgiftslämnaren som formulerats genom SÄPO:s analys.

4. Bevisningen från Payam Kia

- Uppgifterna härrör från perioden maj 2014 – november 2021. I tiden strax före tidsperiodens början anskaffade Peyman Kia ett stort antal dokument från Försvarmakten. I tiden därefter anskaffade Peyman Kia dokumenten från SÄPO.
- Uppgifterna härrör sannolikt från ett mycket stort antal enskilda tillfällen under den aktuella tidsperioden.
- Bevisningen i den här delen har ett synnerligen högt bevisvärde för att Payam Kia under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019 var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning.

Genom den här bevisningen skingras således allt rimligt tvivel att underrättelseinformationen var riktig och att Peyman Kia är uppgiftslämnaren.

5. Sammanfattning

Vid en sammanvägning av bevisningen som främst tar sikte på Peyman Kias gärning (*SÄPO:s analys, Lenovodatorn och kontanthantering*) med bevisningen som kommer från Payam Kia (bl.a. *anteckningarna*) stärks den samlade bevisningen mot både Peyman Kia och Payam Kia väsentligt. Den starka bevisningen mot Peyman Kia stärker bevisvärdet av bevisningen mot Payam Kia och vice versa.

Sammanfattningsvis bedömer tingsrätten att det är ställt utom rimligt tvivel att Peyman Kia och Payam Kia, gemensamt och i samråd, under september 2011 – årsskiftet 2018/2019 inom riket, för att gå Ryssland och GRU tillhanda, obehörigen anskaffat, befordrat och röjt uppgifter vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet.

Vad som återstår att pröva är vad som är tillräckligt bevisat angående omfattningen av deras handlande.

Brottslighetens omfattning

Anskaffande

Som redovisats ovan fanns det på Lenovodatorn spår av filnamn som sannolikt överensstämmer med hemliga dokument från SÄPO, som Peyman Kia i mars 2011 skrev ut på SÄPO (protokolls-bilaga D.2, s. 9–12). Den bevisningen talar i viss mån för att Peyman Kia redan i mars 2011 haft avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda.

I samma riktning talar loggrapporterna över när Peyman Kia anskaffat dokumenten som omfattas åtalet (hemlig bilaga C, punkten 1, loggrapporter). Den bevisningen visar bl.a. att Peyman Kia:

- i början av oktober 2011, helt utanför sin behörighet, anskaffade dokument 4 som innehöll information som överensstämde mycket väl med specifika uppgifter i uppgiftslämnarens erbjudande.
- i mitten av december 2011, utanför sin behörighet, anskaffade dokument a24 som även den innehöll information som överensstämde mycket väl med uppgiftslämnarens erbjudande.

Uppgiftslämnaren erbjöd information från både SÄPO och Försvarsmakten. Det är bevisat att Peyman Kia är uppgiftslämnaren. Han måste således ha anskaffat och sparat information under tiden som han var kvar på SÄPO (han slutade där första gången i mars 2011) för att kunna erbjuda information om den verksamheten.

Vid en sammanvägning av ovanstående bevisning – gemensamt med all övrig bevisning i målet – anser tingsrätten att det är ställt utom rimligt tvivel att Peyman Kia vid tiden för anskaffandet av den första rapporten i slutet av september 2011 haft avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda. Därmed är inte sagt att Peyman Kia ska fällas till ansvar för anskaffande av samtliga dokument som omfattas av åtalet.

Vid bedömningen av vilka dokument som Peyman Kia anskaffat för att gå Ryssland och GRU tillhanda bör särskilt beaktas *dels* detaljerna i erbjudandet (dvs. hur väl dokumenten stämmer in på erbjudandet), *dels* Peyman Kias arbetsuppgifter och därmed behörighet till dokumenten (dvs. om Peyman Kias anskaffande faktiskt kan ha varit motiverat av arbetsskäl).

Följande dokument bedöms *överensstämma med specifika uppgifter i erbjudandet*.

- a1, a3–a9, a11–a13, a16, a18, a22–a26, a28, a31, a32, a34–a36, a38, a40 och a41
- 40, 41

Följande dokument bedöms *överensstämma med uppgifter i erbjudandet*.

- a2, a10, a14, a15, a17, a19–a21, a27, a29, a30, a33, a37 och a39
- b1–b17
- 1–11, 13–39 och 42

Som redovisats ovan står det klart att Peyman Kia *var behörig* att ta del av dokument samt 29–39, att han *kan ha varit behörig* att ta del av dokument a37 och a39 samt b1, att det *inte kan uteslutas att han var behörig* att ta del av b2 och b17 samt att han *inte var behörig* att ta del av dokumenten b3–b16, a1–a36, a38, a40, a41 samt 1–11, 13–28 och 40–42.

Vid bedömningen måste också beaktas bl.a. hur Peyman Kia anskaffat dokumenten (t.ex. gemensamt med andra dokument av visst slag), när Peyman Kia anskaffat dokumenten (t.ex. i slutet av sin tjänstgöring) och vad den samlade bevisningen visar om när Peyman Kia började få avsikt att gå Ryssland och GRU tillhanda.

Peyman Kia anskaffade en betydande del av dokumenten i a-kategorien mot slutet av sin tid på Försvarsmakten. Han anskaffade även dokument b3–b16 mot slutet av sin tid på SÄPO (2). Peyman Kia har uppgett att tog del av dokument av huvudsakligen två skäl (se domsbilaga 1). Inget av de skälen går att förena med Peyman Kias anskaffande av ovanstående dokument. Den bedömningen påverkas inte av de objektiva förhållanden rörande dokumenten i a-kategorien som Peyman Kia lyft fram i förhör (se domsbilaga 1). Det är också anmärkningsvärt att Peyman Kia vid flera av dessa tidpunkter anskaffade ett flertal dokument vid ett och samma tillfälle. Han var inte behörig att ta del av något av dessa dokument.

Sammantaget anser tingsrätten att det är ställt utom rimligt tvivel att Peyman Kia, obehörigen och för att gå Ryssland och GRU tillhanda, anskaffat alla dokument som omfattas av åtalet med följande undantag.

- a14, a15, a21 och a29 (dokumentens innehåll stämmer inte med specifika uppgifter i erbjudandet och inget avvikande har framkommit om anskaffandet)
- b1 och b2 (Peyman Kia var respektive kan ha varit behörig att ta del av dokumenten)
- 19, 21, 22 och 24 (dokumentens innehåll stämmer inte med specifika uppgifter i erbjudandet och inget avvikande har framkommit om anskaffandet)

Skälen bakom ovanstående bedömningen redovisas närmare i domsbilaga 1.

Den samlade bevisning som redovisats ovan innebär att det är ställt utom rimligt tvivel att Payam Kia under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019 var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning. Med beaktande av tidpunkterna för när dokumenten anskaffades anser tingsrätten att det är ställt utom

rimligt tvivel att Payam Kia, gemensamt och i samråd med Peyman Kia, anskaffat samma dokument som Peyman Kia med följande undantag.

- a1, a5, a6, a20, a22–a24, a27 och a28
- 1–11, 13–18, 20, 23, 25–28 och 41

Befordran och röjande

Genom bevisningen är det ställt utom rimligt tvivel att Peyman Kia obehörigen, för att gå Ryssland och GRU tillhanda, anskaffade de allra flesta dokumenten som omfattas av åtalet. Anskaffandet har skett gemensamt och i samråd med Payam Kia såvitt avser drygt hälften av dokumenten.

Som redovisats ovan är det också bevisat att Payam Kia under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019 var Peyman Kia behjälplig i den åtalade gärningen genom att sköta överlämnande av uppgifter och mottagande av ersättning. Den hjälpen innefattar befordran och röjande av dokument.

I bildlig mening har Peyman Kia (delvis i samråd med Payam Kia) fyllt en väska full med hemlig information som de avsett att överlämna till Ryssland och GRU mot ersättning i kontanter. Den samlade bevisningen går inte att läsa på annat sätt än att Peyman Kia och Payam Kia under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019 vid ett flertal tillfällen överlämnat information och mottagit ersättning i kontanter från vad som kan förutsättas vara Ryssland och GRU.

Sammanfattningsvis är det ställt utom rimligt att Peyman Kia och Payam Kia, gemensamt och i samråd, under våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019, för att gå Ryssland och GRU tillhanda, obehörigen befordrat och röjt dokument som omfattas av åtalet. Det saknas dock utredning om vilka dokument som har befordrats och röjts.

Det ska framhållas att brottet spioneri genom befordran och röjande inte kräver att befordran och röjande skett till en främmande makt. Det är tillräckligt att befordran och röjandet skett för någon obehörig med avsikt att gå främmande makt tillhanda. Beträffande den åtalade gärningen behöver således inte bevisa att dokumenten befordrats och röjts för Ryssland och GRU utan det är tillräckligt att bevisa att befordran och röjande skett i syfte att gå Ryssland och GRU tillhanda.

Tingsrätten gör följande bedömning av gällande rätt i fråga om beviskravet i brottmål. I den situationen att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade begått en brottslig gärning, men dess

rubricering eller omfattning är oklar, ska han eller hon, till följd av det stränga beviskravet i brottmål, endast fällas till ansvar för den lindrigaste rubriceringen eller omfattningen som kunnat bevisas (jfr. NJA 1985 s. 496).

Genom bevisningen är det ställt utom rimligt tvivel att dokument befordrats och röjts – och att ersättning mottagits – vid ett flertal tillfällen under perioden våren/sommaren 2014 – årsskiftet 2018/2019. De belopp som nämns i Payam Kias anteckningar och Peyman Kias omfattande konthantering talar för att ersättningen vid varje överlämningsstillfälle uppgått till mycket stora belopp. Endast ersättningens storlek talar för att ett flertal dokument har befordrats och röjts vid varje tillfälle. Det finns också bevisning som visar att Peyman Kia vid flera tillfällen anskaffat ett flertal dokument vid ett och samma tillfälle. Även dessa omständigheter talar för att varje överlämningsstillfälle borde ha omfattat ett flertal rapporter.

Payam Kias anteckningar från november 2019 – april 2020 talar för att Peyman Kia flera gånger lovat Payam Kia att det inte skulle ske några fler ”jobb”. Anteckningen i mars 2021 om ”GRU-grejen” talar för att spioneriverksamheten vid den tiden var ett avslutat kapitel. Peyman Kia anskaffade Lenovodatorn i juli 2017. Därefter sker en omfattande hantering av hemliga dokument till i vart fall december 2018. Vid den tidpunkten ansluts den sista av de saknade enheterna som varit anslutna till datorn *dels* endast vid ett tillfälle, *dels* samtidigt som det finns spår av att material som kan misstänkas vara relaterat till Peyman Kias tidigare arbetsgivare har hanterats på datorn (se protokollsbilaga D, s. 28–30).

Sammantaget talar ovanstående omständigheter starkt för att det vid tiden efter årsskiftet 2018/2019 inte fanns särskilt många fler dokument att befordra och röja.

Som redovisats ovan ska tingsrätten – med beaktande av det stränga beviskravet som gäller i brottmål – endast fälla till ansvar för den lindrigaste omfattningen som har kunnat bevisas. Tingsrätten beaktar detta genom att göra ett betydande säkerhetsavdrag mellan vad som bevisats om anskaffande respektive befordran och röjande. Vid en sammanvägning av all bevisning anser tingsrätten att det är ställt utom rimligt tvivel att Peyman Kia och Payam Kia, obehörigen och för att gå Ryssland och GRU tillhanda, befordrat och röjt hälften av de dokument som Peyman Kia anskaffat.

Graden av medverkan

Rättsliga utgångspunkter

Den som medverkat i en brottslig gärning kan dömas som *gärningsman*, *medgärningsman* eller *medhjälpare* (23 kap. 4 § BrB). *Gärningsman* är den vars handlande uppfyller de krav som följer direkt av den aktuella brottsbeskrivningen. En medverkande vars handlande delvis uppfyller rekvisiten i brottsbestämmelsen kan bedömas som *medgärningsman*. Även den medverkande som endast perifert deltar i den brottsliga gärningen kan under vissa förutsättningar bedömas som medgärningsman. Den medverkande som endast främjat gärningen ska dömas som *medhjälpare*. (Se NJA 2017 s. 531.)

Peyman Kia

Peyman Kia ska fällas till ansvar för att ha anskaffat de allra flesta rapporterna och därefter befordrat och röjt hälften av dessa.

Peyman Kia uppfyller samtliga moment i brottsbeskrivningen såvitt avser anskaffandet. När det gäller befordran och röjande står det klart att Peyman Kia var den drivande parten i samarbetet, att han försåg Payam Kia med den information som skulle överlämnas och att han tog 80 procent av brottsvinsten. Peyman Kia ska således dömas som gärningsman.

Payam Kia

Payam Kia ska fällas till ansvar för att ha anskaffat ungefär hälften av de rapporter som Peyman Kia anskaffat och därefter befordrat och röjt samma antal som Peyman Kia.

Med beaktande av tiden mellan Peyman Kia anskaffade dokumenten (som Payam Kia ska fällas till ansvar för) och inledningen av Payam Kias medverkan måste Payam Kia, vid tiden för Peyman Kias anskaffande, ha åtagit sig sin del i brottsplanen. Även Payam Kia ska därför dömas som gärningsman i den delen. Payam Kia uppfyller samtliga moment i brottsbeskrivningen såvitt avser befordran och röjande.

Rubriceringen

Rättsliga utgångspunkter

Ett grovt brott med egen straffskala utgör en egen brottstyp. Om det finns särskilda kvalifikationsgrunder angivna i en straffbestämmelse tar rubriceringen sin utgångspunkt i dessa. En samlad bedömning måste emellertid alltid göras. Ett brott måste inte kvalificeras som grovt bara för att någon kvalifikationsgrund föreligger. Det är inte heller uteslutet att bedöma brottet som grovt även om ingen av kvalifikationsgrunderna föreligger. (Se bl.a. NJA 2020 s. 778.)

Vid bedömning av om spioneribrottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen var av synnerligen farlig beskaffenhet med hänsyn till pågående krig eller rörde förhållande av stor betydelse eller om den brottslige röjde vad som på grund av allmän eller enskild tjänst betrots honom eller henne (19 kap. 6 § andra stycket brottsbalken). Om gärningen ingår i en organiserad spioneriverksamhet kan den bedömas som av synnerligen farlig beskaffenhet. Om någon betrots med en uppgift, kan en gärning som han eller hon begått vara grov också om gärningsmannen har röjt uppgiften först sedan denne har lämnat tjänsten. (Se Agneta Bäcklund m.fl, Brottsbalken, Juno Version 20, kommentaren till 19 kap. 6 §.)

Bedömning

Spionerigärningen har avsett bl.a. anskaffande av uppgifter som säkerhets- och underrättelsemyndigheterna bedömt skulle leda till synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet om de röjs. Redan därigenom ska gärningen bedömas grovt spioneri.

Grov obehörig befattning med hemlig uppgift (åtalpunkten 2)

Rättsliga utgångspunkter

Skillnaderna mellan spioneri och obehörig befattning med hemlig uppgift består huvudsakligen i att straffansvar för obehörig befattning med hemlig uppgift inte förutsätter direkt uppsåt hos gärningsmannen att gå främmande makt tillhanda, men väl att det har varit fråga om uppgifter rörande förhållanden av hemlig natur. (Se Agneta Bäcklund m.fl, Brottsbalken, Juno Version 20, kommentaren till 19 kap. 7 §.)

När det gäller handlingsrekvisiten hänvisas till spioneribestämmelsen. Det innebär således att det är fråga om *obehörigen anskaffa, befordra, lämna eller röja* (19 kap. 5 § första stycket BrB) alternativt *framställa eller ta befattning med* (19 kap. 5 § andra stycket BrB).

Med uttrycket *förhållande av hemlig natur* avses sådant som verkligen är avsett att hållas hemligt och inte heller redan blivit allmänt känt. Denna avsikt att hemlighålla uppgiften bör i regel ha kommit till uttryck på något sätt, t.ex. genom hemligstämpel. Det är dock inte avgörande med en hemligstämpel för att en uppgift ska anses vara hemlig. Varje uppgift för vilken sekretess gäller får bedömas som hemlig. Det ska dock vara fråga om förhållande vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet, dvs. det finns en begränsning till verkligt betydelsefulla ting. Enligt tingsrättens bedömning får därför begränsningen till hemliga uppgifter normalt inte någon självständig betydelse. Förhållanden som avser verkligt betydelsefulla ting är hemliga och omfattas av sekretess.

Skuldfrågan

Åklagaren har i denna del i korthet påstått att Peyman Kia efter avslutad tjänstgöring innehaft ett hemligt dokument i ett säkerhetsskåp i sin bostad (huvudprotokollet, s. 29, protokollsbilaga B.2, s. 4–6 och hemlig bilaga C, punkten 4, 951).

Peyman Kia har erkänt att dokumentet påträffades hos honom, men bestritt ansvar för att dokumentet endast innehåller kända uppgifter och inte var markerat med sekretess samt att han inte hade någon anledning att tro att det var en hemlig handling.

Peyman Kia har i över fem år efter avslutad tjänstgöring förvarat den utskrivna handlingen i sin bostad. Handlingens ursprung och hemlighetsnivå har beskrivits i menbedömningen. Utifrån dessa omständigheter och med beaktande av Peyman Kias långvariga tjänstgöring inom den svenska säkerhets- och underrättelsetjänsten måste det ha stått helt klart för honom *dels* att handlingen var att betrakta som hemlig och verkligt betydelsefull, *dels* att han inte fick behålla handlingen efter avslutad tjänstgöring. Genom sitt handlande har Peyman Kia således uppsåtligen gjort sig skyldig till obehörig befattning med hemlig uppgift.

Rubriceringen

Rättsliga utgångspunkter

Vid bedömning av om obehörighetsbrottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen innefattade tillhandagående av främmande makt eller var av synnerligen farlig beskaffenhet med hänsyn till pågående krig eller rörde förhållande av stor betydelse eller om den brottslige rörde vad som på grund av allmän eller enskild tjänst betrots honom eller henne (19 kap. 8 § andra stycket brottsbalken).

Den handling som gärningen avser har inte bedömts tillhöra någon av de två högsta kategorierna av men för Sveriges säkerhet. Mot den bakgrunden kan handlingen inte anses röra förhållanden av stor betydelse. Någon annan omständighet som talar för att gärningen ska bedömas som grov har inte framkommit. Gärningen ska därför bedömas som obehörig befattning av hemlig uppgift.

Påföljdsval och straffmätning

Rättsliga utgångspunkter

Straff ska, med beaktande av intresset av en enhetlig rättstillämpning, bestämmas inom ramen för den tillämpliga straffskalan efter den samlade brottslighetens straffvärde. Vid bedömningen av

straffvärdet ska beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit, vad den tilltalade insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon haft. Det ska särskilt beaktas om gärningen inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person. (29 kap. 1 § brottsbalken.)

Vid bestämmande av straffvärdet i ett visst konkret fall får sådana förhållanden till ledning för bedömningen av brottets allvar som är knutna till den särskilda straffbestämmelsen central betydelse (NJA 2021 s. 341). Vid sidan av detta ska även beaktas om det förelegat några särskilda försvårande eller förmildrande omständigheter (29 kap. 2 och 3 §§ brottsbalken).

Straffskalan för grovt spioneri är fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid (19 kap. 6 § brottsbalken). Som redovisats ovan ska vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt beaktas om gärningen var av synnerligen farlig beskaffenhet med hänsyn till pågående krig eller rörde förhållanden av stor betydelse eller om den brottslige rörde vad som på grund av allmän eller enskild tjänst betrotts honom eller henne.

Grovt spioneri tillhör en begränsad kategori av brott som kan leda till fängelse på livstid. Straffskalan är dock väsentligt bredare än mord vilket är det brott som oftast leder till livstidsstraff. Människorov, grov mordbrand och grovt sabotage är andra brott i samma kategori som grovt spioneri. Livstids fängelse torde sedan brottsbalken trädde i kraft ha dömts ut, förutom för mord, endast i något enstaka fall. (Se prop. 2008/09:118 s. 29.) I underrättspraxis finns det endast enstaka exempel på att livstids fängelse har dömts ut för grovt spioneri (se Stockholms tingsrätts dom den 7 december 1979 avseende Stig Bergling). Med beaktande av den breda straffskalan och vad som ovan redovisats anser tingsrätten att livstids fängelse endast bör komma i fråga för de allra allvarligaste fallen av grovt spioneri.

Vid straffmätningen ska rätten i skälig omfattning beakta vissa billighetsskäl (se 29 kap. 5 § och 5 a § brottsbalken). Billighetsskäl kan föranleda att straffet sätts lägre än vad straffvärdet motiverar. Ett sådant skäl är att den tilltalade förorsakas men till följd av att han eller hon på grund av brottet blir eller kan antas bli avskedad eller uppsagd från anställning (29 kap. 5 § första stycket p. 9). Ett annat skäl kan vara långvarig häktning med restriktioner (se NJA 2015 s. 769).

Det finns i grunden anledning till en viss restriktivitet vid användningen av billighetsskäl så att tillämpningen inte medför risker för en oenhetlig praxis. Det krävs därför att skälen har en viss tyngd för att en strafflindring ska ske. Men när ett billighetsskäl väl har konstaterats, måste det kunna få ett märkbart genomslag. (Se bl.a. NJA 2021 s. 377.) Förekomsten av starka billighetsskäl

kan motivera att straffet för ett mord, vars straffvärde talar för ett livstidsstraff, bestäms till ett tidsbestämt straff i den översta delen av den tidsbestämda delen av straffskalan. Eftersom det normalt föreligger en betydande skillnad i faktisk avtjänandetid mellan ett livstidsstraff och ett tidsbestämt straff, får det emellertid då förutsättas att billighetsskäl är av särskilt påtaglig natur. (Se NJA 2021 s. 583.)

Peyman Kia

Gärningen avsåg ett stort antal dokument som innehöll omfattande uppgifter från flera myndigheter inom svensk säkerhets- och underrättelsetjänst.

Vid straffvärdesbedömningen bör beaktas om spionerigärningen avsett anskaffande och/eller befordran och röjande. Typiskt sett bör en gärning som endast innefattar ett anskaffande bedömas som mindre allvarlig än om den innefattar befordran och röjande. Ytterst handlar det om vilken skada/men som orsakats Sveriges säkerhet. Det finns dock skäl att beakta att även gärningar som endast innefattar ett anskaffande ofta orsakar stor skada/men genom att de informationsälgande myndigheterna behöver utgå från att de anskaffade uppgifterna mycket väl kan vara röjda för den främmande makten (även om det saknas bevisning i den delen).

Enligt de inblandade myndigheternas menbedömning skulle de allra flesta dokumenten, värderade vart och ett för sig, medföra allvarlig eller synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet om de röjdes för främmande makt. Tingsrätten delar den bedömningen, oaktat vilken hemligstämpel som dokumenten försetts med. Om den främmande makten dessutom skulle få tillgång till flera av dokumenten blir följden att den samlade skadan skärps ytterligare (s.k. aggregation). Eftersom uppgifterna i dokumenten generellt sett har haft ett sådant högt skyddsvärde påverkas inte straffvärdesbedömningen av att det inte har klarlagts vilka dokument som befordrats och röjts. Sammanfattningsvis har gärningen omfattat ett stort antal dokument som rörde förhållanden av mycket stor betydelse. Hälften av dessa dokument har också befordrats och röjts.

Gärningen pågick under ett flertal år och bedöms ha krävt en mycket noggrann planering. Både planering och utförande har skett i organiserad form. Peyman Kias enda syfte med sin gärning har såvitt framkommit varit att berika sig.

Hela gärningen syftade till att gå Ryssland och GRU tillhanda. Hälften av dokumenten har också befordrats och röjts med samma avsikt. Ryssland utgör det största hotet mot Sveriges säkerhet.

Sett till främmande makter måste därför spionerigärningar för att gå Ryssland tillhanda bedömas som de allra mest allvarliga.

Peyman Kia har under flera år varit verksam inom svensk säkerhets- och underrättelsetjänst inom SÄPO och Försvarsmakten. Hans grundläggande uppgift vid dessa myndigheter har varit att på olika sätt verka för att upprätthålla skyddet för Sveriges säkerhet. Genom sina anställningar har han haft behörighet till – och fått teknisk tillgång till ännu fler – dokument i den högsta säkerhetsskyddsklassen. Peyman Kia har genom sitt yrke haft full insikt i skadeverkningarna av att den här typen av dokument röjs för främmande makt. Genom att anskaffa, befordra och röja den typen av hemliga dokument för att gå den nation tillhanda som utgör Sveriges främsta säkerhetshot har Peyman Kia missbrukat sitt förtroende i anställningen på ett synnerligen allvarligt sätt.

Med beaktande av samtliga omständigheter bedömer tingsrätten att Peyman Kias gärning har ett sådant högt straffvärde att den ska hänföras till de allra allvarligaste fallen av grovt spioneri. Straffvärdet motsvarar således livstids fängelse. Straffvärdet avseende obehörig befattning med hemlig uppgift bedöms motsvara sex månaders fängelse, men påverkar inte den samlade brottslighetens straffvärde i den här situationen.

Peyman Kia kan antas bli avskedad eller uppsagd från sin anställning till följd av att han döms. Han har också suttit häktad med restriktioner under 16 månader. Dessa billighetsskäl bedöms dock inte vara av sådan särskilt påtaglig natur att de motiverar att fängelsestraffet ska tidsbestämmas. Påföljden ska därför bestämmas till livstids fängelse.

Payam Kia

Payam Kia ska liksom Peyman Kia dömas som gärningsman, men straffvärdet av Payam Kias brottslighet bedöms dock vara väsentligt lägre än Peyman Kias. Payam Kias gärning är mindre omfattande. Hans gärning inleddes först våren 2014 och omfattade, såvitt avser anskaffande, drygt hälften av de dokument som Peyman Kia anskaffade. Peyman Kias anskaffande utgjorde startpunkten och själva grundförutsättningen för den brottsplan som Payam Kia sedan medverkade till att förverkliga. Det framgår tydligt av Payam Kias anteckningar att Peyman Kia var drivande i deras gemensamma brottslighet. Payam Kias andel i brottsvinsten var väsentligt lägre än Peyman Kias, vilket i sin tur talar för att hans medverkan haft en mindre relativ betydelse. Den avgörande skillnaden i straffvärde är dock att Payam Kia inte haft den anställning som Peyman Kia har haft. Payam Kia har således inte haft samma insikt i brottslighetens skadeverkningar och inte heller brustit ett mycket långtgående förtroende i anställningen som Peyman Kia har gjort.

Vid en sammanvägning av samtliga omständigheter bedöms straffvärdet motsvara fängelse 10 år. Payam Kia har suttit häktad med restriktioner under 14 månader. Den omständigheten bör beaktas vid straffmätningen på så sätt att fängelsestraffet sätts ned med två månader. Payam Kia ska således dömas till fängelse 9 år och 10 månader.

Övriga frågor

Förverkande och beslag

De särskilda yrkandena är lagligen grundade och ska bifallas.

Sekretess m.m.

Det finns skäl att besluta om fortsatt sekretess och yppandeförbud i enlighet med domslutet.

Ersättning till försvarare

En offentlig försvarare har rätt till skälig ersättning av allmänna medel för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt. Ersättningen för arbete ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av en timkostnadsnorm. Timersättningen får avvika från timkostnadsnormen, om den skicklighet och den omsorg som uppdraget utförts med eller andra omständigheter av betydelse ger anledning till det (21 kap. 10 § rättegångsbalken). Högre ersättning än vad som följer av normen – s.k. förhöjd ersättning – kan i undantagsfall förekomma, bland annat då målet aktualiserat ovanliga rättsfrågor eller svårbedömda problem eller när en försvarare i ett omfattande mål är bunden under en lång tid (se NJA 1993 s. 237).

Vid rimlighetsbedömningen av nedlagt arbete är en lämplig ordning att först beakta förhandlingstiden (häktning- och huvudförhandling samt förberedande förhandling) respektive förhörstid under förundersökningen och därefter beakta vilken förberedelsetid som rimligen krävts. Vid bedömning av vilken förberedelse som krävts bör beaktas bl.a. vilket material som behövt granskas. Även målets speciella karaktär och det faktum att målet omfattas av sträng sekretess bör beaktas.

Det har i målet hållits åtta häktningsförhandlingar rörande Peyman Kia, tio häktningsförhandlingar rörande Payam Kia och två förberedande sammanträden. Huvudförhandlingen har pågått under elva dagar.

Till tingsrätten ingivet förundersökningsmaterial avseende gärningarna omfattar ca 2 500 sidor. Därutöver finns ett relativt stort förundersökningsmaterial i hemlig bilaga C som endast förevisats genom syn.

Timkostnaden har bestämts efter 2022 års nivåer.

Anton Strand

Anton Strand har begärt ersättning för arbete med sammanlagt 504,73 timmar, varav 337,30 timmar enligt 2022 års timkostnadsnorm och 167,43 timmar enligt förhöjt arvode om 1 853 kr per timme, för tidsspillan med sammanlagt 123,25 timmar och för utlägg.

Åklagaren har ansett att det inte är rimligt med ca 120 samtal med klienten och ca 40 besök på häktet samt har ansett att det inte är motiverat med förhöjt arvode.

Tingsrättens bedömning

Förhandlingstid och förhörstid uppgår högt räknat till 90 timmar. Målet rör mycket allvarlig brottslighet och har aktualiserat komplicerade rättsfrågor och problemställningar. Peyman Kia har varit häktad med restriktioner under lång tid. Målets speciella karaktär och den stränga sekretess som gäller i målet har uppenbarligen påverkat tidsåtgången. Den totala tidsåtgången om 504,73 timmar framstår som skälig med hänsyn till uppdragets art och omfattning.

När det gäller frågan om förhöjt arvode gör tingsrätten dock följande bedömning. I samband med det förberedande sammanträdet i augusti 2022 planerades att huvudförhandlingen skulle hållas under fem veckor veckorna 46-50 med tre förhandlingsdagar per vecka. Planeringen kom därefter att justeras och huvudförhandlingen inleddes i stället den 25 november 2022 samt avslutades den 19 december 2022. Huvudförhandlingen i målet har således inte pågått under särskilt lång tid. Tingsrätten anser inte att det på grund av Anton Strands bundenhet till målet eller i övrigt finns tillräckliga skäl att tillerkänna honom s.k. förhöjt arvode.

Anton Strand ska därför tillerkännas ersättning för 504,73 timmars arbete enligt 2022 års timkostnadsnorm. Vad han begärt i övrigt är skäligt.

Med hänsyn till straffets längd ska kostnaderna för försvaret stanna på staten.

Björn Sandin

Björn Sandin har begärt ersättning för arbete med sammanlagt 292 timmar, för tidsspillan med 63,5 timmar och för utlägg.

Åklagaren har inte haft någon erinran mot den begärda ersättningen.

Tingsrättens bedömning

Förhandlingstid och förhörstid uppgår högt räknat till 70 timmar. Med beaktande härav samt vad som anförts ovan rörande målets karaktär anser tingsrätten att den begärda ersättningen är skälig.

Med hänsyn till straffets längd ska kostnaderna för försvaret stanna på staten.

Häktning

Det finns alltjämt risk för att Peyman Kia och Payam Kia avviker eller på annat sätt undandrar sig lagföring eller straff.

Det finns alltjämt risk för att Peyman Kia och Payam Kia genom att undanröja bevis eller på något annat sätt försvårar sakens utredning. Denna risk är sådan att åklagarens begäran om restriktioner ska godtas.

För brottet är inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år och det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas.

Peyman Kia och Payam Kia ska därför kvarbli i häkte i enlighet med domslutet.

Brottsofferfond

Skyldigheten att betala avgift till Brottsofferfonden följer av lag.

Rätten

Chefsrådmannen Måns Wigén samt nämndemännen Kerstin Alnervik, Christer Bergström och Rune Forsberg
Rätten är enig.

Digitalt signerad av chefsrådmannen Måns Wigén

Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Stockholms tingsrätt senast den 9 februari 2023. Överklagandet ska vara skriftligt. Stockholms tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Stockholms tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Stockholms tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Stockholms tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?*Brottmålsdelen*

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Stockholms tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.